Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг бош нашри

РУЗНОМА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ № 22 (20.889) 1991 йил 31 январь, пайшанба ◆ Рўзнома йилига 256 марта чиқади. ◆ Баҳоси 8 тийин.

ШУ КУННИНГ НАФАСИ:

Воқеалар, янгиликлар, шарҳлар

ҒАРҚ ПИШИҚЧИЛИК

Самарқанд районидаги Энгельс номли жамоа хўжалигининг 1-иссиқхонаси асосан цитрус боғдорчилигига ихтисослашган. Айни пайтда 20 минг квадрат-метр майдонда 1900 туп лимон дарахти парваришланяпти. Ҳозирга қадар боғдан бир ярим баравар кўп ҳосил олинди. Самарқанд шаҳри, шунингдек, Ленинград ва Москва, шунингдек, Россия ва Қозоғистон республикалари шаҳарлари режадаги 60,8 ўрнига 80 тонна лимон меваси билан таъминланди.

Бу муваффақиятларда 14 та оилавий ва 2 та звено пудрати асосида меҳнат қилаётган боғбонларнинг баракали улуши бор. Хусусан, пудрат афзаллигини амалий ишда намойиш этаётган Ҳайри Бобоева, Саид Эргашев, Офият Ўтамуродова, Ғафур Самиев бошлиқ оилавий звенолар юқори кўрсаткичларга эришяпти.

Айни пайтда лимонзорда иш қайноқ. Боғбонлар кўп йиллик тажрибаларини қўллаб, бўлажак ҳосилга пухта замин яратяптилар. Дарахтларга маромига етказиб шакл бериш, озиқлантириш, суғориш, ҳашаротларга қарши биологик усул билан кураш чоралари амалга ошириляпти.

Э. ҲОЖИҚУРБОНОВ,
Самарқанд вилояти.

РЕЖА БАЖАРИЛДИ

Ульянов районида гўшт тайёрлаш ва давлатга сотиш уч ойлик режасини муддатидан олдин бажарган хўжаликлар сони ортиб бораётир.

«Ғалаба» шўро хўжалигининг Холмон Ҳасанов мудирлик қилаётган бўрдоқичилик фермаси жамоаси район хўжаликлари орасида биринчилардан бўлиб давлатга гўшт сотиш биринчи фасл режасини бажардилар. Қабул пунктларига 53,7 тонна гўшт топширилди. Гўштга топширилган ҳар бош қорамолнинг ўртача оғирлиги (тирик вазнда) 451 килограммни ташкил этди. Мейлиқул Раҳимов, Самад Хўжанов сингари чорвадорлар ҳар бош қорамолни бир кеча-кундузда 850-900 грамм семиртиришга эришяптилар.

Бўрдоқичилик фермаси жамоа аҳли яна 13 центнер гўшт тайёрласалар, ярим йиллик режа бажарилади.

Ж. ЮСУПОВ.
Қашқадарё вилояти.

АҲОЛИ МАМНУН

Пахтакор райони давлат хўжаликлари ҳозиргача район аҳолисига 181 бош бузоқ, 470 бош қўй, 1296 та жўжа сотишди. Қишлов учун аҳолига режадаги 5221 тонна ўрнига жами 6571 тонна хашак, 645 тонна ширали озуқа сотилди. Акмал Икромов номли, Кичанов номли, «Самарқанд» давлат хўжаликларида хашак жамғариш намунали ташкил этилганлиги, бугунги кунда озуқадан тежабтергаб фойдаланилаётганлиги туфайли аҳолига кўзда тутилганидан икки баравар кўп хашак етказиб беришга муваффақ бўлинди.

ЭРТАКИ ҚЎЗИЛАР

Қўйчиликдаги кўп йиллик тажриба январь ойида олинган қўзиларнинг соғлом ва маҳсулдор бўлишини тасдиқлайди.

Қўзилатиш даврини шу асосда режалаштирган Ғаллаорол районидаги «Ғаллаорол» давлат хўжалигида ҳозиргача мавжуд 9115 бош совлиқнинг 800 бошдан зиёди қўзилади. Бош зоотехник Н. Эмирасановнинг фикрича эрта туғилган эркак қўзилар вазни гўштга топширилгунга қадар 40-45 килограммга етиши мумкин. Урғочи қўзилар эса навбатдаги тўл давригача совлиқ бўлиб етилади.

Б. САТТОРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

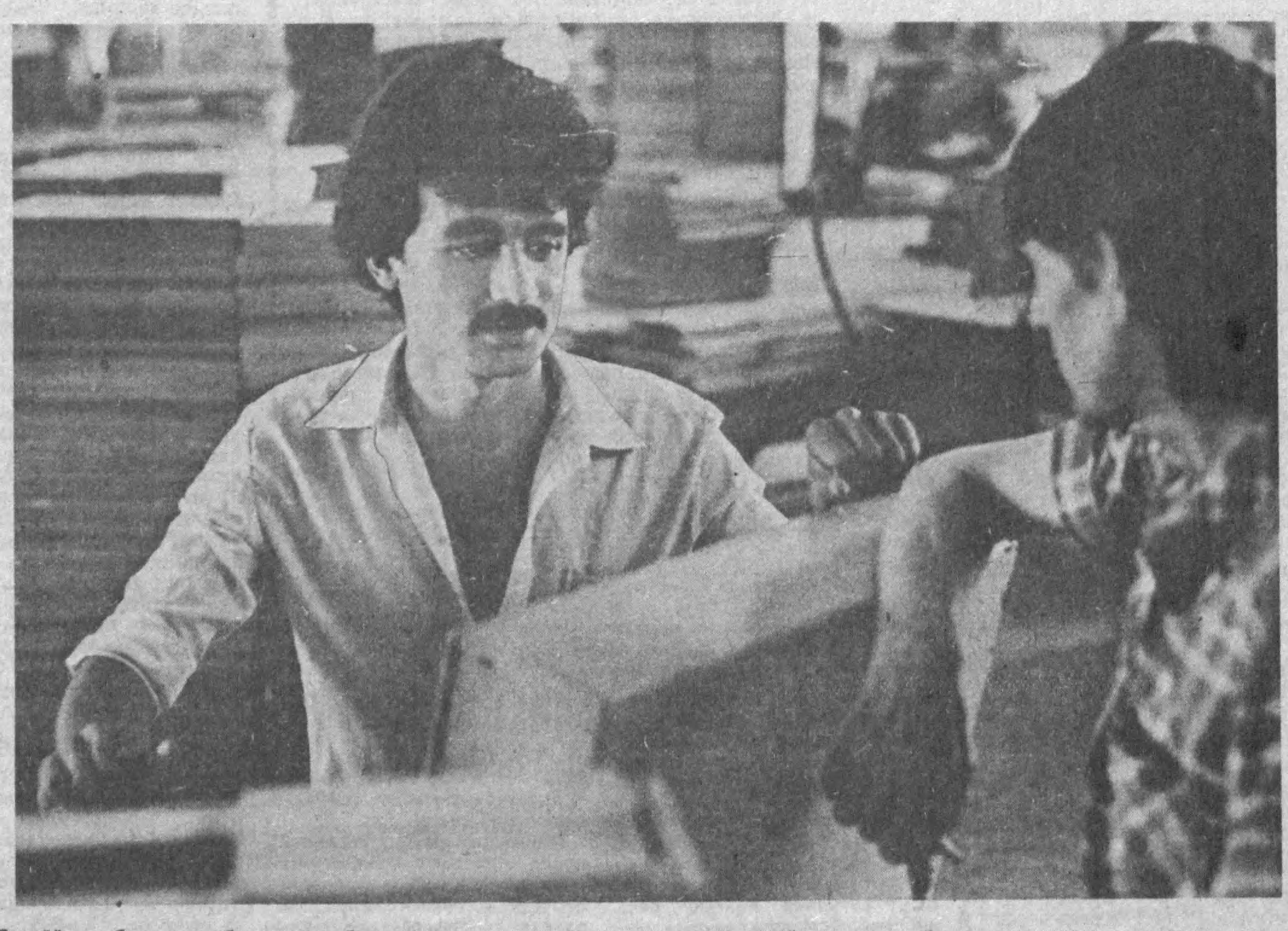

Янгийўл мебель ишлаб чиқариш бирлашмасида харидоргир маҳсулотлар тайёрлашга эътибор кучайди. Суратда: 3-цехнинг моҳир дурадгорларидан А. Николаев ва А. Тўлаганов.
В. МОЛГАЧЕВ олган сурат.

«ЎЗБЕКИСТОН ССРда ТАДБИРКОРЛИК ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ МУҲОКАМАДА

ИШБИЛАРМОНЛИК МАСЪУЛИЯТИ

«Ўзбекистон ССРда тадбиркорлик тўғрисида»ги қонун лойиҳаси билан танишгач, шундай хулосага келдим: мазкур ҳужжатни тезроқ қабул қилиб, ишбилармонларга кенгроқ йўл бериш керак. Нега дейсизми? Чунки, ҳозирги танг аҳволдаги иқтисодиётимизни ўнглаб олишда тадбиркор кишиларнинг хизматлари беқиёс бўлади.

Менимча, айнан улар иқтисодиёт соҳасида эркин ташаббус кўрсатиб, халқ хўжалигининг турли тармоқларида ўзгариш ясашга эришишади. Шунинг учун ҳам ишнинг кўзини биладиган кишиларга амалдаги қонунлар доирасида фаолият кўрсатишлари учун имконият яратиб беришимиз, зарур бўлса тегишли маблағни аямаслигимиз лозим. Иккинчидан, уларнинг иқтисодий билимларини оширишга ҳам эътибор бериш керак. Негаки, ҳозирча биздаги тадбиркорлар хорижий ишбилармонлардан фарқли ўлароқ иқтисодий-молиявий соҳада етарлича тажрибага, билимга эга эмас. Уларнинг бу соҳадаги билим ва тажрибаларини бойитиш тадбиркорлар амалий фаоллигини оширишга, қолаверса тадбиркорликнинг тезроқ ривожланишига ёрдам беради.

Шу ўринда бир гап. Қонун лойиҳасида тадбиркорнинг зиммасидаги масъулият батафсил тушунтирилган. Бироқ, унинг мулкий жавобгарлиги етарлича аниқ кўрсатиб ўтилмаган. Фикримча 9-моддадаги «Тадбиркор турли даражада мулкий жавобгар бўладиган ўз тадбиркорлик ташкилотини таъсис этишга ҳақлидир» дейилиши ўрнига «Тадбиркор турли даражада мулкий жавобгар бўладиган ўз тадбиркорлик ташкилотини амалдаги қонунларга зид бўлмаса, таъсис этишга ҳақлидир» дея ўзгартирилгани маъқул. Ана шунда тадбиркорлик фаолияти қонунлар доирасидан чиқмайди. Бу эса мулкий жавобгарликда турли келишмовчиликларнинг юзага келишини бартараф этади.

Мазкур моддадаги 3-бандда айтилган тадбиркорнинг меросхўрларига тааллуқли мулкий даъволар ҳам асосли қилиб тушунтирилиши лозим. Чунки кейинчалик мулкий даъволар мерос қилиб олинаётган мол-мулкдан ортиқ бўлиши ёки бундай даъволар кўпайиб кетиши мумкин.

Яна бир мулоҳаза. Қонун лойиҳасида кўпчилик тушуниши қийин бўлган хорижий сўзлар ишлатилган. Масалан, концессия, лицензия, лизинг ва бошқалар. Менимча, бундай сўзларни имконият даражасида ўзбекчалаштириш ёки бўлмаса таржимаси билан бериш лозим.

Умуман олганда эса, лойиҳа бирмунча пухта тайёрланган. Баъзи зарур ўзгартиришларни ҳисобга олиб, у тезроқ қабул қилинса, бозор иқтисодиёти шароитида бу муҳим аҳамиятга эга бўлур эди.

Х. СОДИҚОВ,
Тошкент гўшт комбинати ҳисобчиси.

БУГУН — ЯНГИ ЙИЛ ДАСТЛАБКИ ОЙИНИНГ СУНГГИ КУНИ. БУ ОЙДА ЭРИШИЛГАН МУВАФФАҚИЯТЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАШ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ, ЙУЛ ҚУЙИЛГАН ҚОЛОҚЛИКНИ БАРТАРАФ ЭТИШ ҲАММАНИНГ ВА ҲАР БИР КИШИНИНГ ВАЗИФАСИДИР.

«ҲАММАСИГА ЎЗИМИЗ ЕТИШИМИЗ КЕРАК»НИ ЎҚИБ...

БИРЛАШГАН ЎЗАР

Мен автокорхонада ремонтчи-ишчи бўлганим сабабли ҳамкорликка оид муаммолардан хабардорман. Тўғри, биз енгил автомобилларни ремонт қиламиз. Одамлар нима бўлибди, бу ишнинг нима муаммоси бор, деб ўйлаши эҳтимол. Лекин аҳвол бу ишдан тўла хабардор бўлмаган кишигагина осон бўлиб туюлиши мумкин.

Аслида-чи? Аслида биз айни шу кунларда оғир аҳволни бошдан кечиряпмиз. Автомобиль шундай нарсаки, у юриб турсагина қадрли. Юрмаса... бир тўп металлнинг ўзи.

Президентимиз Ислом Каримовнинг «Известия» рўзномаси мухбири билан суҳбатда билдирган мулоҳазаларини ўқиб ўйланиб қолдим. Дарҳақиқат, айрим кишилар мустақиллик шиори остида тор мулоҳазалар юритишяпти. Агар бундай «мулоҳаза»га амал қилинса, автокорхонамиз эҳтиёт қисмлар танқислигидан чиқолмайди. Ахир, биз автомобилнинг асосий қисмлари, узеллари ва бошқаларни республика ташқарисидан, кўпчилигини Иттифоқ миқёсида оламиз-ку!

Шу маънода мен марказ ва республикаларнинг ўзаро муносабатларида боғлиқлик, ўзаро алоқа, ҳамкорлик аҳдномалари бўлиши, амал қилиши керак, деб ҳисоблайман. Президентимизнинг у ёки бу вазифаларни ва ҳуқуқларни марказга бериш зарурлиги ҳақидаги фикрини қувватлайман. Акс ҳолда ваколат ва вазифаларни бир-биридан ажратиш тўғрисидаги баҳслар исканжасидан чиқолмаймиз. Халқда айтилганидек, «Бирлашган — ўзар, бирлашмаган — тўзар».

А. АБДУСАМАТОВ,
Тошкентдаги 5-автомобиль парки ремонтчи ишчиси.

БАРҚАРОРЛИК — ЮТУҚЛАР ОМИЛИ

Халқимизда «Бир кун жанжал чиққан жойдан қирқ кун барака кўтарилади» деган ҳикматли гап бор. Агар жанжал бирон жумҳуриятда юз берса-чи? Энди бу даҳшат! Шу нуқтаи назардан олганда Литва ва Латвиядаги воқеалар мени чуқур ўйлантириб қўйди. Негаки, ўз Ватанимизда, ўз оиламизда вужудга келган бу танг вазиятни сиёсий мулоқот йўли билан ҳал этиш мумкин эди-ку?

Агар аҳиллик, жипслик бўлса, секин-аста ҳамма мақсадларга эришиш мумкин. Шу боис жумҳуриятимизда амалга оширилаётган ишлар мени қувонтиради. Президентимизнинг Фармонига биноан 170 минг гектар ер оилаларга мерос қолдириш ҳуқуқи билан берилиши айни муддао бўлди. Энди ўзбек деҳқонига дўкону бозорларни турли маҳсулотлар билан тўлдириш учун янги имконият туғилди.

Республикамиз Президенти И.А.Каримовнинг «Известия» рўзномаси мухбири билан суҳбати халқ манфаатини кўзлаб, аниқ тадбирлар белгиланаётганини яна бир бор тасдиқлади. Айниқса, келгусида қишлоқ аҳлига бериладиган ерларни ярим миллион гектарга етказиш ҳақидаги гаплар мени тўлқинлантириб юборди. Бу тадбирлар яхши, албатта. Бироқ одамларни бир-бирига нисбатан ғазаб, ўч олиш иштиёқи қамраб олса на хусусий уй, на каттагина даромад уларга татийди. Демак, фақат барқарорлик шароитидагина олға юриш мумкин.

Ж. БЕКНОНОВ,
Ангор районидаги Куйбишев номли жамоа хўжалиги механик-ҳайдовчиси.

КОММУНИСТ ВА ДАВР

ШАЙДУЛЛА ВА УНИНГ ҲАМҚИШЛОҚЛАРИ

БАНДИХОНДАГИ ГУРУНГ

УЛАР Бандихондаги қишлоқдан.

Улар деганим — Маманазаров Ибод, Сориев Бўри, Тўлаганов Жума... Бири участка бошлиғи, бири механик. Тўлаганов бўлса — бригадир.

Бу қишлоқнинг номи йўқ ҳали. Шунчаки, биринчи участканинг маркази дейилади. Қишлоқ, тўғриси, энди тилга туша бошлади. Ахир, шу олис қишлоқдан Москвага, КПССнинг XXVIII съездига делегат сайланди. Исми шарифи — Шайдулла Омонов. Йигирма тўққиз яшар тракторчи. Шу сайловдан сўнг Шайдулланинг номсиз қишлоғи ҳам атамали бўлиб қолди. Қаер, десангиз, энди делегатнинг қишлоғи дейишади. Бандихон даштидаги бу қишлоқ кўчаларида қатнов кўпайгандай, манзили ҳам яқинлашгандай...

Мен номларини тилга олган одамлар билан танишувимга ҳам шу Шайдулла сабаб. Айни ёз маҳали эди. Йўқлаб борсам Шайдулланинг ўзини учратмадим, бозорга кетган экан. Гараж қошидаги чайлага тушдик. Ёзнинг гурунги иссиқдан шикоят билан бошланади. Ярим соатча ёзнинг иссиқ келганидан, Орол денгизи ва Федченко музлигидан гаплашиб ўтирдик. Механик Сориев тагига хуржун тўшаб олиб, шошилмасдан бодринг, помидор кесди.

— Бир мақтаб ёзинг Шайдуллабойни, — деб менга маслаҳат бергандай бўлди. — Мақтовдан биз тушиб қолмайлик тағин, — деди кулиб. — Шайдулланинг бир хислатига беш кетаман. У тозаликни яхши кўради. Далада ҳам тоза кийинади. Ҳатто, тракторнинг устида кўйлагининг ёқасига кир илаштирмайди. Тракторига қаранг. Топ-тоза. Бўлмасам, эски трактор. Бир хилининг трактори қоп-қора қозонга ўхшайди. Қурум босиб кетган бўлади ҳамма томонини. Шайдулла ишлаган дала, у яшаб турган хонадон, қисқаси, у бор жой саранжом-саришта. Зўр раҳбарлар шундай одамлардан чиқадиёв, чамаси.

Малларанг қалин костюм, шляпа кийган, олдинги тишларидан биттаси катилган, ёши қирқ бешлардан ошган одам — Тўлаганов, механикнинг гапини маъқуллайди.

— Шайдулланинг бригадири шу одам, — дейди механик Тўлагановни кўрсатиб. — Олдинига вақти хуш бўлиб юрди акамнинг, биздан ҳам делегат чиқди, арбоб чиқди, деб. Қараса, делегатни ҳали Қумқўрғонга, ҳали Термизга чақириб кетишяпти. Шайдулла далада кўриниб турмаса, Тўлаганов сигарети тугаган кашандага ўхшаб қолади.

Сориев кулди. Унга қўшилиб атрофдагилар ҳам кулишди. Бу кулгидан Тўлаганов баттар терлаб кетди. Терлаётганидан хижолат тортаётгандай бўлди: Чўнтакларини ковлади — дастрўмоли йўқ (савил қолгур ҳамиша эсдан чиқиб қолади). Сўнг костюмининг бир енгини елкасидан чиқариб ўтирди. Қатордан қуруқ қолмайин дебми, ўзи ҳам кулиб қўйди.

— Рост-да, Шайдулла бўлмаганда ким ишлов беради қаторлар орасига? — сўрайман Тўлагановдан.

— Ўзим, — жавоб беради Тўлаганов жиддий тортиб.

— Чумчуқ сўйса, қассоб сўйсин, деган гап бор...

— Ўзимиз ҳам кам ҳайдамаймиз Шайдулладан. Еттинчи классни битириб, тракторчи бўлганмиз, — дейди Тўлаганов нимага ишора қилиб гапирганимни англаб.

Шундан сўнг Тўлаганов 38 гектар ерда пахта етиштираётганларини, аъзолари 17 кишилигини, 2030 сўм ойлик шу одамларга тақсимланишини гапириб берди.

— Маош ҳар ишловчига 120 сўмдан тўғри келар экан-да? Оз эмасми бу?

— Оз. Сувчиларга 150—160 сўмдан, механизаторга 180 сўмдан ёзамиз.

— Чопиқчиларга-чи?

— Уларга етмиш-саксон сўмдан.

— Чопиқчиларингиз ким ўзи? Болали аёлларми?

— Кўрмаяпсизми ҳавонинг иссиқлигини, — дейди Тўлаганов қўлига тушган қоғоз билан юзини елпиб. — Эллик даражадан ошди бугун иссиқ. Яна димлигини айтинг. Болали аёл ишлай олмайди бундай иссиқда. Касал бўлиб қолади.

— Бўлмаса ким чопиқчиларингиз?

— Ёшлар. Ёшлар чидайди бундай иссиқда тиззадан тупроқ кечиб ишлашга. Ҳов, ана даланинг ўртасидан уларга чайла қурдик. Ичадиган сувни ташиб берамиз. Ишлашаяпти комсомолчасига. Қаранг, ўттиз саккиз гектарда битта бегона ўт йўқ. Ягона йўқ. Ҳаммаси шу ўн икки чопиқчининг хизмати.

— Мактаб ўқувчилари ҳам борми ўша иссиқдан қўрқмас комсомолларингиз орасида.

— Бор, — дейди Тўлаганов. — Масалан, Норманова Ойжамол, Тўлаганова Хосият, Дилбар, яна Дилбар деганимиз 8-синфни битирган, масалан...

— Ўшалар билан бир гаплашиб келсак...

— Э, юрасизми, шу иссиқда ғўзанинг ширасига ботиб. Ёзиб олдингиз, бўлар-да, — эътироз қилади участка бошлиғи.

— Минг марта эшитгандан...

— Ҳа, бўпти, кетдик.

Боя узоқдан тўртта қоранинг Тўлаганов айтган дала ўртасидаги чайла соясига келиб ўтиришгани кўзга чалингандай бўлувди. Чайлага яқинлашишимиз билан улар ҳурмат юзасиданми ёки ҳайиққанлариданми, апилтапил ўринларидан туриб, далага — ишга юришди. Бригадирнинг ишораси билан ўқариқнинг нариги томонига ўтиб тўхташди. Тўлаганов мақтаб гапирган чопиқчилар — шу қизлар. Ҳали куннинг иссиқ-совуғини, маошнинг озу-кўплигини, хуллас, ҳаётнинг аччиқчучугини фарқлай билмайдиган кишилар. Буларни аслида «бола» деб аташ тўғрироқ. Мана, Эшалиева Гулбаҳор, ўрта мактабни тугатипти. Қайси рўзномани ўқийсан, деб сўрасак, «Ленин учқуни» дейди. Унда босилган эртакларни мазза қилиб ўқийман, дейди. Одам зоти эртакка қизиқадими, бу фақат яхшиликдан нишона. Гулбаҳорнинг эртакларга шайдолиги умрбоқий бўлсин, деймиз.

Лекин ёзнинг иссиғида пахтазорда ишлаш... Энди бу эртак эмас. Мана, Дилбар. 8-синф ўқувчиси. У ҳам «Ленин учқуни»ни ўқийди. Рўзномадан у ўзининг тенгдошлари мусиқа мактабларига қатнашини, роялу пианино чалишини, спорт мусобақаларида қатнашиш учун хорижий мамлакатларга боришини, чет тилини ўрганадиган махсус мактабларда таҳсил олишини билиб олади. Ўз тенгдошларининг рўзномада босилган суратларига узоқ-узоқ термулади. Уларга ҳаваси келади, тўғриси. Ўзи бўлса Жума Тўлаганов бошлиқ бригаданинг аъзоси. Тўлаганов ҳеч кимга айниқса, ёш чопиқчиларга ишла, деб зуғум қилмайди. Оғзидан бепошна гап чиқмайди. Ҳатто, айрим чопиқчиларга чарчаб қолибсан, эртага дамингни олгин, деб ўзидан билиб рухсат ҳам бериб туради.

Лекин кемага тушганнинг жони бир. Айёрлик — катталарнинг қўлидан келадиган иш. Болалар, ўсмирлар айёрликни билмайдилар. Билсалар ҳам эплай олмайдилар. Дилбар ҳеч кимдан ортда қолгиси келмай ишлайди. У пианино чалишни эмас, дўконда дурустроқ калиш бор-йўқлигини ўйлайди. Куннинг иссиғида синиқ-мертик ёғочлардан қурилган чайлада муздай сув тайёр турса экан, деб орзу қилади. Қишлоққа ҳиндуча кино олиб келишса, катта-катта артистларни олиб келишса экан, дейди.

— Дилбар ишламаслиги, уни ишга қабул қилмаслигимиз ҳам мумкин, — дейди «Пахтакор» давлат хўжалиги ишчилар қўмитасининг раиси Шайдулла Омонов (қаҳрамонимизнинг адаши ва фамилиядоши). — Тўғриси, оилавий шароити қийинлигини ҳисобга олдик. Далага келиб бир кўринса, беш-тўрт сўм олиб турар, бу оиласи жонига оро кирар, деб ўйладик.

— Тўғри, — дейди Тўлаганов. — Бир иш айтмайман шу Дилбарга. Лекин фақирнинг боласи, тиним билмай ишлайди.

Ҳа, ўсмирлар айёрликни билмайдилар. Улардаги бу фазилатни катталар суиистеъмол қилмасинлар. Мен 10-синф ўқувчилари Хосият, Ойжамоллар билан суҳбатлашдим. Китоб, журнал

(Давоми иккинчи бетда).

ШАЙДУЛЛА ВА УНИНГ ҲАМҚИШЛОҚЛАРИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Ўқишмас экан улар. Бу бўш вақтнинг йўқлигидан эмас. Бўш вақт топилади. Ўқишга одатланиш мумкин бўлгандай ўқимасликка одатланиш ҳам мумкин. Табиийки, кечқурунлари телевизорни бошдан-оёқ кўришади. Бўш вақтлари бўлганда, эҳтимол, кашта-сўзана тикишар. Ўрта мактабдан сўнг ўқишни давом эттиришларига кўзлари етмайди.

— Ота-онамиз бизни ўқиш учун узоққа юборишмайди, — дейди Ойжамол. — Район марказида ҳамшираликми, тарбиячиликми деган ўқишлар очилса экан, бориб ўқисак.

Ойжамолнинг бу гапи — тўғри гап. Қайси районга борманг, ҳамшира йўқ, тарбиячи йўқ, тикувчи йўқ, дейишади. Жойларда курслар очиш ҳақида ўйлашмайди...

Кеч бўлиб қолди. Шайдулла ҳам бозордан қайтди. У сафар тараддудида. Москвага, съездга бориш тараддудида эди. Узоқларга сафар қилишни яхши кўради. Лекин дарров уйини, тўртта қора кўзини, болаларининг онасини, эшигида экилган полиз-палакни, тупроқ йўлларни, тракторини, қисқаси, қишлоғини соғиниб қолишини билади. Сафар тараддудига тушган одам билан бафуржа гаплашиб ҳам бўлмайди. Вақти бўлса ҳам кўнглига нимадир сиғмай туради. Шу боис дилдан гурунгни сафардан кейинга қолдирдик...

ОДДИЙ ГАПЛАР ЁКИ ИККИНЧИ УЧРАШУВ

Шайдуллани бу гал Қумқўрғон район партия қўмитасида учратдим. Одамларга съезд таассуротларини гапириб бергани келган экан. Минбарга чиқди. Айримлар, ўттизга кириб қишлоғидан чиқиб кўрмаган йигит бўлса, рус тилини яхши билмаса, нимани ҳам гапиради, деб ўйлашувди. Йўқ. Шайдулла секин, лекин яхши гапирди. Қоғозга қарамай гапирди. Дона-дона қилиб, мазмунли гапирди. Савол-жавобнинг қизғин бўлганини айтинг. Ҳақиқий баҳсга, мунозарага айланди учрашув. Шайдулланинг самимийлиги, соддадиллиги, тўғрисўзлиги, мавзуга сиёсий ёндашақ олиши, айрим саволларга жавоб беролмаслигини (билмаслигини) очиқ эътироф этиши, воқеаларга эса дангал баҳо бериши, лозим бўлганда партия номидан гапира олиши, Ватан, партия тақдири учун керак бўлса мен ҳам Саркотиб билан баб-баравар масъулман, дегандай гап қилиши оддий механизатор ҳақидаги жўн тасаввурларни пучакка чиқаргандай бўлди.

— Сайловда қандай қатнашдингиз? Гап тайинлаш ёки уқтириш бўлмагандир? — сўради биров Шайдулладан бугунги учрашувга ҳам ўқитилгансан, деган гапга писанда қилиб.

— Ёнимда олиб юрган билетим бировники эмас, ўзимники,— деди Шайдулла. Кўр-кўрона эргашишни ёмон кўраман. Кимни ёқлаб овоз бердим, кимга қарши мандат кўтардим—виждоним буюрганини бажардим. Бизнинг (коммунистларнинг, демоқчи) бугунги вазифамизми? Пештахталарни, бозорларни тўлдириш керак. Оддий-да бизнинг гаплар, механизатормиз. Мафкурага, ёшлар тарбиясига маҳкам туриш керак. Ёшларни (катталарни ҳам) адолатсизлик бузади. Адолатсизликни кўрган ёшлар ё ўзлари ҳам катталардан ошириб ғирромликка ўтадилар ёки ғирромликка қарши бош кўтарадилар.

— Ўзингиз ҳисобида турган фирқа ташкилотининг ҳозирги ишидан қониқасизми, — деган саволга жавоб шундай бўлди: — Мен қайта қуришнинг коммунистиман. (Шайдулла кулиб қўяди) — 1985 йили ўтганман фирқа аъзолигига. Икки ойча цех фирқа ташкилоти котиби вазифасини бажардим. Изидан чопиб, одамларни йиғилишга зўрға жалб қилган кунларимни унутмайман. Айримлардан аъзолик бадалини ундириш ҳам қийин бўлди. Коммунист мажлисга келишни истамаса ёки аъзолик бадалини вақтида тўлашга қунт қилмаса, бунга ким айбдор? Ўша коммунистми ёки фирқа ташкилотими? Фирқа ташкилоти айбдор бунга. Уч-тўрт соатлаб ўтказилган йиғилишнинг қарори бажарилмаса, албатта, қатнашгиси келмайди-да коммунистнинг бунақа йиғинга. Иши раисдан ёки директордан битса котибнинг ҳузурига кириб нима қилади коммунист? Обрў-эътиборни ҳеч ким фирқа котибининг чўнтагига тахлаб солиб қўймайди. Обрўни унинг ўзи ишлаб топмоғи керак. Мен хўжалигимиздан Қўшоқов, Абдулла Маманазаров деган коммунистларни биламан. Ҳақиқат бўлсин, одамгарчилик бўлсин, ҳамма яхши ишласин, деган коммунист улар. Ҳақиқатни дилга тугиш, шу шиорга амал қилиб ишлаш ҳеч ҳам осон эмас. Коммунистмисан, шу қийинчиликдан қўрқмаслигинг керак...

— Суверенитет ҳақидаги гаплар...

— Суверенитет... — Шайдулла бу сўзни қиёмига келтириб талаффуз қилолмаганидан кулиб қўйди. — Бу — мустақиллик дегани, аммо уни барчадан ажралиб қолиш, деб ўйламаслик керак. Бўлинганни бўри ер, дейдилар ахир. Саволга бундай зиёд жавоб беролмаслигига ишора қилгандай яна кулиб қўйди Шайдулла.

— Режаларингиз қандай?

— Режаларим енг шимариб ишлаш. Унимиз кам, бунимиз кам, деган билан осмондан тушмайди ҳеч нарса. Делегат сифатида, дейсизми? Қўли қорамойга ботган тракторчи бўлсак... Кўрпага қараб оёқ узатган дурустмасми... Олдинига, тўғриси, шу истиҳолага бордим. Бироқ қишлоққа ичимлик сув қувури, газ қувури тортиш, клуб, кутубхона қуриш, бошқа кўплаб ишлар биргина давлат хўжалиги директорининг иши эмас-ку? Ҳаммасини унга ташлаб қўйиш инсофданми? Йигитга ярашмайди бу. Шу ишларда унга кўмаклашишимиз керак.

— Яна бир ниятим, — деди Шайдулла, — йўлларимиз четига бу йил икки юз туп мевали дарахт ўтқазаман. Ўзим қарайман. Цех фирқа ташкилотидагилар билан дарахт ўстиришни оталиққа оламиз. Қарангки, қишлоқда яшаб кўкатдан тортиб мевагача барини бозордан ташиймиз. Ваҳолонки, аксинча, бозорга ташишимиз керак. Фирқа ташкилотимиз шундай ишларга ҳам бош қўшсин.

— Қишлоғингиз, одамларингиз тўғрисида...

Бу ҳақда Шайдулла минбардан туриб гапиролмаслигини сезди. Гапирмади. Бу ҳақда у билан тунов куни яна бир бор, қишлоғига бориб гурунглашдим. Тўлагановни, «Ленин учқуни»ни ўқийдиган пахтакор қизларни мақтамоқчи бўлди. Лекин мақтай олмади. Бахт дегани гектаридан қирқ беш центнердан пахта ҳосили олишдан иборат эмас, деди у. Ва кутилмаганда фарзандларининг шўх-шодонликлари ҳақида гапира кетди. Меҳри товланиб гапирди. Бахтли бўлсин-да иш қилиб шу қоракўзлар ҳам, деди.

Шу қоракўз қишлоғини, шу қоракўз юртини шунчалик ҳам яхши кўрадики Шайдулла...

Олимжон УСАНОВ,
Қумқўрғон райони.

ҲАМ МАҲСУЛОТ, ҲАМ ИШ

Янгиер саноат конбинатида шлакли блоклар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Якка тартибда уй қураётганлар орасида бу маҳсулотга талаб катта.

Комбинат ярим йил муқаддам ташкил этилган. Шу вақт ичида унинг жамоаси ярим миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарди. Бу ерда жуда ҳилма-хил маҳсулот — кўрпалар, тўшаклар, тикувчилик маҳсулотлари, шарқ қандолатлари, мармелад тайёрланмоқда. Шунингдек тери ва мўйнага қайта ишлов берилаяпти. Комбинат мутахассислари уй-жой қуриш ва уни ремонт қилишда ёрдам беришга тайёр.

Комбинатнинг фойдаланишга топширилиши юздан зиёд одамни ишга жойлаштириш имконини берди. Уларнинг кўпчилиги янги касб эгаллаш имконига эга бўлди.

Аҳолини ишга жойлаштириш муаммоси шаҳар маъмурларининг диққат марказида турибди. Яқин вақт ичида яна тўртта саноат корхонаси, бир қанча филиаллар ва цехлар очиш режалаштирилган. Бу эса 14 мингдан кўпроқ одамни иш билан таъминлаш имконини беради.

Сирдарё вилояти.
(ЎзТАГ мухбири).

ҲАМШИРАЛАР ТАЙЁРЛАНЯПТИ

Фарғона республикамиздаги аҳолиси зич вилоятлардан. Шунинг учун ҳам бу ерда тиббиёт ходимлари ва ҳамшираларга бўлган талаб борган сари ортмоқда. Бу хусусда СССР Вазирлар Кенгаши, республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги махсус фармойиш қабул қилган эди. Фармойишга кўра, вилоятнинг Фарғона ноҳиясидаги 1-кечки (сменали) ўрта мактабда кичик тиббий ходим ҳамширалар тайёрлаш курси очилди.

Машғулотларни ўтказишни ноҳия марказий шифохонаси тиббиётчилари ўз зиммаларига олишди. Малакали жарроҳ, терапевт, гинеколог, невропатолог, болалар касалликлари врачлари тингловчиларга курс дастурини ўргатмоқда. Машғулотларни ноҳия марказий шифохонаси бош врачи Тоиржон Аҳроров назорат қилиб бораётир. Тингловчилар тез-тез марказий шифохонада бўлиб, билимларини амалиётда синаб, тажриба орттирмоқдалар. Ўқувчи-тингловчиларидан энг аълочилари шифохона йўлланмаси билан тиббиёт олийгоҳларида ўқишга йўлланма оладилар.

А. АҲМЕДОВ.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДА ҲУҚУҚНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ИДОРАЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ МУВОФИҚЛАШТИРИШ КОМИТЕТИНИ ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

Иқтисодий бузғунчилик, ўғирликлар, порахўрликка, фуқароларнинг ҳаётига, саломатлигига, ор-номусига, қадр-қимматига, мол-мулкига тажовуз қилишларга ва бошқа жиноятларга қарши курашни қатъиян кучайтириш зарурлиги тўғрисидаги СССР халқ депутатлари тўртинчи Съезди қарорларига амал қилиб, СССР Олий Кенгашининг «Мамлакатдаги аҳвол тўғрисида»ги 1990 йил 23 ноябрь қарорининг 4-бандига мувофиқ **қарор қиламан:**

1. СССР Президенти ҳузурида Ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари фаолиятини мувофиқлаштириш комитети тузилсин.

2. Ўртоқ Юрий Владимирович **Голик** СССР Президенти ҳузуридаги ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари фаолиятини мувофиқлаштириш комитетининг раиси этиб тайинлансин.

3. Ўртоқ Ю. В. Голикка комитетнинг таркиби, унинг вазифалари, ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва фаолият тартиби тўғрисидаги таклифларни тақдим этиш вазифаси топширилсин.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Президенти
М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.
1991 йил, 29 январь.

НАРХ-НАВО ИСЛОҲОТИ:

МИШ-МИШЛАР ВА ҲАҚИҚАТ

Сўнгги кунларда оммавий ахборот воситаларида 1 февралдан бошлаб, озиқ-овқат маҳсулотлари ва кундалик зарур буюмлар нархининг анча оширилиши эслатилди. Бунга «ишонарли тафсилотлари билан» миш-мишлар қўшилмоқда. ТАСС мухбири вазиятни аниқ тушунтириб беришни илтимос қилиб, СССР Давлат нарх комитети раиси нинг биринчи ўринбосари А. Коминга мурожаат қилди.

— Бизнинг фикримизча, нарх-навони ислоҳ қилиш зарур, — деди Анатолий Николаевич. — Нархни ислоҳ қилишдан воз кечиш қайта қуриш даврида бир вақтлар йўл қўйилган энг катта хато бўлди. Натижада биз ҳали ҳам эскирган, самарасиз нарх системасига амал қиляпмиз. Миш-мишларга келганда эса ҳозирги пайтда бундай гапларнинг кўпайиши ижтимоий кескинликка интилиб, аҳолини бозор билан мунтазам чўчитаётган кишиларга фойдалидир.

Нархни ислоҳ қилишнинг аниқ муддатлари ҳали маълум эмас, бу масала Федерация Кенгашида муҳокама қилиниши лозим.

СССР Вазирлар Маҳкамасининг мажлиси

29 январь куни СССР Вазирлар Маҳкамаси халқ хўжалиги базавий тармоқларининг ишини барқарорлаштириш ва мазкур тармоқларни ривожлантириш тадбирларини муҳокама қилишни давом эттирди. Кўмир саноатининг жорий ва истиқбол масалалари кўриб чиқилди. Бу тармоқ мамлакат барча ёқилғи-энергетика ресурсларининг тахминан 20 фоизини таъминлаб турибди. СССР Бош вазири В. С. Павлов раислигида ўтган мажлисда унинг ўринбосарлари, вазирликлар ва идораларнинг раҳбарлари, иттифоқдош жумҳуриятларнинг вакиллари, ССР Иттифоқи кўмир қазиб чиқарувчи асосий минтақаларидаги кўмир қазиш ва бойитиш ишлаб чиқариш бирлашмаларининг бош директорлари, шахта қуриш комбинатларининг бошлиқлари, машинасозлик заводларининг директорлари қатнашдилар.

Мажлис қатнашчиларининг диққат-эътибори тармоқнинг ҳозирги қийин аҳволи сабабларини таҳлил этишга, бундай аҳволдан қутилиш йўлларини излашга, 90-йилларда кўмир саноатини ривожлантириш стратегиясига қаратилди. Корхоналарнинг 1991 йил учун қабул қилган режалари халқ хўжалигининг ҳақиқий эҳтиёжларидан камроқ экани қайд этилди, бу ҳол бир қанча тармоқларнинг, аввало, энергетика ва металлургиянинг ишига, шунингдек, аҳолининг коммунал-маиший эҳтиёжларини қондиришга салбий таъсир қилмоқда. Вазиятни тубдан ўзгартириш учун кўпдан-кўп муаммолар мажмуини, шу жумладан, молиявий ресурслар билан таъминлаш, янги ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш кўпайтириш, янги техника тайёрлаш ва етказиб беришни жадаллаштириш, моддий-техника таъминотида, аввало, мустаҳкамлаш ишлари учун зарур бўлган ёғоч ва металл таъминотида тартиб ўрнатиш муаммоларини ҳал этиш лозим бўлади, дейишди нотиқлар. Ижтимоий масалалар ҳамон ўткир бўлиб турганлиги, бу эса меҳнат жамоаларида кескинликни келтириб чиқараётганлиги қайд этилди.

Кўпгина нотиқлар ишлаб чиқаришни ташкил этишдаги камчиликлар, меҳнат интизоми пасайиб кетганлиги, ишчи кучининг қўнимсизлиги кўплиги оқибатида кўмир қазиб олиш камайиб бораётганини таъкидлаб ўтдилар. Шу муносабат билан кончилик меҳнатининг обрў-эътиборини ошириш тадбирларини кўриш зарурлиги таъкидланди.

Сўзга чиққан нотиқлар, шу жумладан, жойлардан келган вакиллар ҳам бозор муносабатларига ўтишнинг ҳозирги босқичида мамлакатнинг кўмир қазиб чиқариш тармоғига бир марказдан раҳбарлик қилишни сақлаб қолиш тарафдори эканликларини билдирдилар. шу билан бирга улар Иттифоқ вазирлигининг вазифаларини ҳаёт тақозосига қараб ўзгартиришни, унинг жумҳурият ва маҳаллий ҳокимият идоралари билан муносабатларини ўзгартиришни, корхона ва бирлашмаларнинг мустақиллигини кенгайтириш йўлида аниқ-равшан тадбирлар кўрилишини кўзда тутиш лозимлигини айтдилар.

Муҳокама якунлари юзасидан кўмир саноатининг ишини тезроқ барқарорлаштиришни ва кейинги йилларда унинг узлуксиз ривожланишини таъминлай оладиган қарорлар тайёрлаш юзасидан топшириқлар берилди.

СССР Президенти М. С. Горбачев мажлис қатнашчилари билан учрашди. Кўмир қазиб чиқариш тармоғини иқтисодий ва ижтимоий жиҳатдан ривожлантиришнинг энг муҳим масалалари юзасидан аниқ-равшан суҳбатлашиб олинди.

(ТАСС).

КОМИССИЯНИНГ МАЖЛИСИ

29 январь куни Москвада СССР референдуми Марказий комиссиясининг биринчи мажлиси бўлди. Мажлисда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини сақлаб қолиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР референдумини ўтказишни уюштириш ва таъминлаш билан боғлиқ бўлган тадбирлар ҳақида гаплашиб олинди. Бу референдум СССР Олий Кенгашининг қарорига биноан шу йилнинг 17 март куни ўтказилиши лозимлиги маълум. Референдумга тайёргарлик кўриш муддатлари чекланганлиги муносабати билан комиссиялар, участкаларни ташкил этишга, овоз берувчиларнинг рўйхатларини тузишга, фуқаролар ҳоҳиш-иродасини бемалол изҳор этиши учун шароит яратишга алоҳида эътибор бериш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

Мажлисда референдумга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш масалалари юзасидан Марказий, республика, округ ва участка комиссияларига мактубларнинг матнлари, тайёргарлик тадбирларининг кун, ой, йил режаси, овоз бериш учун бюллетенларнинг нусхаси, бошқа ҳужжатларнинг шакллари тасдиқланди. Референдум ўтказиш учун комиссиялар харажатларининг сметаси ва бу ишларни пул билан таъминлаш тартиби ҳам тасдиқланди. Биринчи галдаги барча масалалар амалий равишда ҳал қилинди, бу эса референдум ўтказишга тайёргарликни авж олдириш имконини беради.

Комиссия мажлисида СССР Олий Кенгаши Миллатлар Кенгашининг Раиси Р. Н. Нишонов, СССР Олий Кенгаши Миллатлар Кенгаши миллий масала ва миллатлараро муносабатлар комиссиясининг раиси Г. С. Таразевич, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари қатнашдилар.

(ТАСС).

ЎРТА ОСИЁ РЕСПУБЛИКАЛАРИ ВА ҚОЗОҒИСТОН БЎЙЛАБ

ЁРДАМ БЕРИШ ДАСТУРИ

ЧИМКЕНТ. Қозоғистонда ташкил этилган дастлабки тижорат банки майда ишлар билан шуғулланувчи ишбилармонларни пул билан таъминлаш муаммосини ҳал қилди. У Чимкент вилоятида ташкил этилди. Банк хизматидан ер олган деҳқонлар, кооперативлар ва кичик корхоналар фойдаланади. Республикада қишлоқдаги янги тузилмаларга — фермерлар ва ижарачи жамоаларга, кооперативлар ва мустақил деҳқон хўжаликларига ҳар томонлама ёрдам бериш дастури ишлаб чиқилган. Қарз бериш, ишни ташкил этиш ва хўжалик юритиш хусусида турли маслаҳатлар бериш шундай ёрдам жумлаcига киради.

ЭНГ СЕВИМЛИ КИТОБ

ДУШАНБЕ. Ўрта асрда яшаган шоир ва мутафаккир Фариддин Атторнинг «Чахор китоб»и Тожикистоннинг «Адиб» нашриёти томонидан чиқарилиши биланоқ нодир ва ноёб китоблар қаторидан жой олди. Чайқов бозорида китоб баҳоси ўз нархидан беш баравар ошиб кетди. Китоб бир неча асрлар давомида яратилган фундаментал асар бўлиб, дастлабки уч қисми турли муаллифлар томонидан ёзилган, бу муаллифларнинг номлари сақланиб қолмаган. Тўртинчи қисмининг муаллифи эса Аттордир. «Чахор китоб» ўз вақтида мусулмонларнинг қуръондан кейин турувчи энг севимли китоби эди.

АСАР АНЧА ТЎЛДИРИЛДИ

АШХОБОД. Эзгулик ва ёмонлик, виждон ва адолат каби абадий мавзулар туркманларнинг «Гўрўғли» бадиий эпосининг диққат марказида туради. «Туркманистон» республика нашриёти шу китобни нашр этди. Республика Фанлар академияси Махтумқули номли адабиёт илмгоҳи мутахассисларининг изланишлари натижасида асар анча тўлдирилган.

(ТАСС мухбирлари хабарларидан).

Хоразмдаги Шовот ноҳияси мутахассислари кичик корхоналар фаолиятини ривожлантириш билан ишсизлик муаммоларини ҳал этишга ҳаракат қилмоқдалар. Икки йил аввал «Коммунизм» жамоа хўжалигидаги мактаб янги бинога кўчиб ўтган эди. Эски бино эса халқ истеъмоли буюмлари тайёрлайдиган фабрикага мослаштирилиб, қайта жиҳозланди. Корхона учун ускуналар Орёл шаҳридаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасидан олиб келиб ўрнатилди.

Мана икки йилдирки, жамоа хўжалигида ташкил этилган мўжаз корхона ривожланиб бормоқда. Унда 200 ишчи (кўпчилиги қишлоқ хотин-қизлари) тикувчилик билан машҳур. Бу йил фабрика 2 миллион сўмликдан зиёд устки кийимлар — тўн, куртка, кўйлаклар тайёрлаб чиқаради.

Суратларда: 1. Фабрика ходимлари Г. Аъламова, Р. Раҳимова ва С. Ражабова (чапда) 2. Орёл шаҳридаги «Радуга» бирлашмасидан келиб касб ўргатаётган В. Прокофьев ва унинг янги шогирдлари З. Рўзимов билан Д. Тоғаев.

В. МОЛГАЧЕВ олган суратлар.

• Жамият, инсон, аҳлоқ

ТИРИКЧИЛИК ИЛИНЖИ

Тошкент — Самарқанд автобуси елиб боради. Айни пишиқчилик — куз палласи бўлгани учунми йўл чеккаларида уюм-уюм тарвуз-қовунларни сотаётган деҳқонларни кўрасиз. Йўл-йўлакай Ўзбекистон деҳқонларининг меҳнатсеварлигию, бу йил ҳосил мўллиги хусусида фахр билан бир-биримизга гапириб келдик. Бирдан автобус 5—10 дақиқача тўхтаб, йўловчиларга у—бу харид этишга имконият берилди. Бундан ҳурсанд бўлиб автобусдан бирин-кетин тушаётгандик, бир милиция ходимининг қовун сотаётган деҳқонга дўқ уриб, иккинчиси эса деҳқон қовунларини зовурга ирғитаётганининг гувоҳи бўлдик. Бундан кўнгиллар заҳа еди...

— Ҳой, болам, пешона тери билан етиштирганман-а! Ахир, озмунча азоб чекдимми бу ерга келтиргунча, қўй, сотақолай энди... — дея зорини қиларди деҳқон. Қани энди уни эшитадиган одам бўлса?!

Автобусдан тушганлар милиция ходимига танбеҳ бергандек бўлишди... Лекин, булар иш бўлганди...

Ачинарлиси шундаки, бундай воқеалар жамиятимиз учун одатий ҳолга айланиб қолди. Бозордан четда, пештахтадан нарида нарса сотаётган ҳамма одамни қонунбузар деб ҳисоблаймиз. Ҳақиқий «қонунбузар»ни жазолашга эса тишимиз ўтмайди...

Порахўрлик, ўғирлик, таъмагирлик каби иллатларнинг кирмаган эшиги, тешиги қолмаган. Бир ёқда суд порахўр устидан ҳукм чиқаради, милиция ўғрини, безорини қамайди, бир ёқда эса уларнинг уруғлари урчиб кетяпти. Нега шундай?

Кўпчилик буни қонунларимизнинг ўта инсонпарварлигида деб билмоқда. Маъмурий органлар қўлга тушган ўғрини қамаш учун тергов ёки суд жараёнини йиллаб чўзишади. Чунки қонунда шундай йўл тутиш мумкин деб ёзилган. Ахир бу ҳолатда жиноятчиликка қарши курашиб бўладими?!

Самарқандда квартираларга ўғри тушиши одат бўлиб қолди. Киссавурлик ва шахсий машинани олиб қочиш каби ҳолатларга ҳам одамлар ўрганиб кетишди. Милиция ходимлари ўғри тушган уйларни титкилаб чиқишдан эринишмайдию, ўғрини топишга келганда далиллар йўқ, деб чўзаверишади...

— Агар давлатнинг бирорта буюми йўқолса бутун милиция, бутун имконият ишга солинади, — дейди жабрланувчилардан бири. — Шахсий уйларда содир бўладиган ўғирликка эса муносабат бошқача... Ахир бугун бизнинг уйимизга тушган кимса эртага давлат идорасидан бирор нарсани ўмариб кетмаслигига ким кафолат беради?!

— 1944 йилда Носир Маҳмудов Самарқанд вилоят партия қўмитасининг биринчи котиби, мен эса тарғибот бўлими мудири эдим, — дея эслайди партия ветерани Тўхта ака Абдукаримов. Куз кунларининг бирида вилоятимизга Усмон Юсупов келиб қолдилар. Носир ака нима учундир кабинетдан бир кишини қувиб чиқараётиб, қабулхонага кириб келган Усмон акани кўриб, шартта тўхтаб қолди.

— Тинчликми? — деди У. Юсупов.

— Кечирасиз, — ўзини сал ўнғайсиз сезди Носир ака.. — Анави муттаҳам, Жомбойда пахта бригадири, — деди чиқиб кетаётган кишига ишора қилиб. — Қилган яхшилигимга битта қўй келтирибди. Олиб кетинг, десам, сиздаям бола-чақа борку, дейди уялмай.

— Жуда кўнгилчангсиз-да, ўртоқ Маҳмудов, бундайларни кабинетдангина эмас, ишдан ҳам, ҳатто жамиятдан қувиб солиш керак, — деди Усмон ака Юсупов.

Демоқчиманки, биз аввало, жамиятда ўғирликка, порахўрликка бўлган эҳтиёжни йўқотишимиз зарур.

Бир вақтлар молини пахтазорга яқин боғлаган, чигити бор ғўзапояни уйига келтирган, ҳовлисидан бир-икки килограмм пахта чиққан кишиларни ҳам жиноятчига чиқариб қўйган эдик. Бечора она иложи йўқлигидан боласига пахталик нимча тикиб берган. Сигир эса яйлов йўқлигидан карта четидаги ўтларни еган...

Ўтган йили ҳузуримга Қўшработдан бир киши келди.

— Хўжалигимизда 50 гектарлик бедазор бор. Бригадир ва бўлим бошқарувчилари уни талон-тарож қилиб юборишяпти. Ҳеч ким уларга чора кўрмаяпти, — деди.

— Нима, ўтни бозорга олиб чиқиб пуллашдими?

— Йўқ, қишлоқдаги молларга беришди...

— Хўш, сизнингча, нима қилиш керак? Ўша одамларни қамаб қўйган билан сигирларнинг қорни тўядими, — дедим.

Ҳалиги киши норози кайфиятда кетди. Мана, қаранг, бир йил ўтгач, жумҳурият Президентининг колхозчиларнинг молларини ем-хашак билан таъминлаш ҳақидаги Фармони чиқди! Тўғрида, деҳқоннинг молини тўқ қилмасдан туриб, хўжаликни бойитиб бўлмайди.

— Президент Фармони асосида деҳқон шахсий хўжалигига ем-хашак берилиши одамларнинг кайфиятини кўтариб юборди, — дейди Иштихон ноҳиясидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Элмурод Улуғмуродов. — Ҳозир фақат кўк ўт эмас, бошқа емиш ва мева-чевалар ҳам тарқатяпмиз. Биласизми, ана шу иш туфайли ҳар хил қинғир ишларга чек қўйилди. Махсус рўйхатга кўра емишни тележкада хонадонларга ўзимиз элтиб берамиз.

Самарқанддаги маршрут таксига бемалол 15 киши миниб кетаверади. ГАИ ходимларининг бу билан иши йўқ. Таксиларда тийинлар билан ҳисоблашмай қўйганларига анча бўлди. Сабабини сўрасангиз:

— Берган бензини белгиланган пулни тўлашга етмайди, эҳтиёт қисмларнинг кўпини ўзимиз сотиб оламиз, дейишади таксичилар.

Хуллас, улар ҳам тирикчилик илинжида тангани тангага, сўмни сўмга уришади... Шундай қилиб бир-биримизни жиноятга ўргатяпмиз, натижада бу иллат бизнинг эҳтиёжимизга айланиб боряпти.

Бундан 5—6 йил аввал мактаблардаги муҳит ниҳоятда ёмон эди. Ўқитувчилар ёз бўлди дегунча мардикорликка отланишарди. Нима қилишсин! Ахир ким 120 сўм ойликка кун кечира олади?! Биз эса оила боқиш учун дарсдан кейин меҳнат қилган ўқитувчи устидан кулишгача бордик.

Хайрият, халқ таълими ходимларининг ойлиги ошиб, улар ҳам сал ўзига келишди. Энди мактабларга борсангиз рисоладагидек кийинган, ишига берилган ўқитувчиларга кўзингиз тушади.

Ҳа, одам бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан яхшироқ яшашга ҳаракат қилади. Буни тирикчилик илинжи деймиз қисқагина қилиб. Бу илинж пировардида кишининг келажагига, бахту саодатига хизмат қилсин. Агар меҳнатга яраша маош олса, одам ўғирлик ҳақида ўйламайди. Ўйлаган тақдирда ундай кимсаларни шафқатсиз жазолаш даркор. Демоқчиманки, жиноятчиликка қарши курашнинг бирдан бир йўли унинг ижтимоий илдизига болта уришдир. Бунинг учун ҳар бир тармоқда моддий манфаатдорликни йўлга қўйиш, ижтимоий тенгсизликка барҳам бериш ва ниҳоят тўқликка шўхлик қилаётганларни ошкора жазога тортиш керак.

Яхши яшаш сари интилишимиз эзгу ният ва ҳалол меҳнат билан уйғунлашиши лозим. Ушбу ақида ҳар биримиз учун ҳаётий дастур бўлиб қолишини истар эдим.

Фармон ТОШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МУШТАРИЙ:

... хабар қилади

КОЛЛЕЖ ОЧИЛДИ

СССР Халқ таълими давлат қўмитаси ва Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги янги ўқув йилидан Урганч қурилиш техникумини олий қурилиш ўқув юрти — коллежга айлантириш тўғрисида қарор қабул қилди.

— 1991—1992 ўқув йилидан коллежда тўртта мутахассислик бўйича кичик муҳандис-меъмор, қурувчи-муҳандис, газчи-муҳандис, иқтисодчи-муҳандислар тайёрлашга киришамиз,—дейди техникум директори, меъморчилик номзоди Ибодулла Бойжонов. — Биз учун янги бўлган шу шаклдаги ўқув юртида талабалар тўрт йил таҳсил кўрадилар. Ўқиш давомида толиб йигитлар армия сафига чақирилмайдилар.

Коллеж учун тўрт қаватли янги бино ишга туширилди. Шартнома бўлими Хоразм, Тошҳовуз вилоятлари, Қорақалпоғистон республикасидаги қатор ташкилотлар, хўжаликлар билан мутахассислар тайёрлаш тўғрисида битимлар тузди. Тажриба-конструкторлик бюроси нашриёти гуруҳи, электрон-ҳисоблаш маркази, икки ширкат, ишлаб чиқариш устахоналари талабаларга таълим бериш билан бирга ўқув юртига 500 минг сўм даромад келтирди.

Ҳали олдинда катта ташкилий ишлар турибди. Булар — коллеж учун ўқув дастурлари, кафедралар тузиш, профессор-ўқитувчилар жамоасини шакллантириш, моддий-техника базасини янада яхшилаш ва бошқа масалалардир.

С. ОТАЖОНОВ.

... таклиф қилади

ЭЗГУЛИК ҚАНОТ ҚОҚСИН

Норасида гўдакларга ғамхўрлик қилиш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир. Бухоро шаҳар партия қўмитаси билан В. И. Ленин номидаги Совет болалар жамғармаси вилоят бўлими хайрли ташаббус билан барча ишлаб чиқариш ташкилотларига мурожаат этдилар. Корхона ва ташкилотлар Ғиждувондаги ота-онасиз ва қаровчисини йўқотган гўдаклар тарбияланадиган мактаб-интернат болаларини ўз оталиғига олиб, уларнинг ҳар бирига 2 минг сўм миқдорида маблағ ажратишди. Шунингдек, Бухоро тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси, гўшт маҳсулотлари ишлаб чиқариш комбинати, вилоят маиший хизмат кўрсатиш корхонаси, 163-қурилиш тресли ва бошқа корхоналар гўдакларни ўз оталиғига олдилар.

М. ҲАМИДОВА,
Бухоро шаҳри.

... танқид қилади

«ТЕЗ ЁРДАМ» ЁРДАМГА МУҲТОЖ

Дўстлик ноҳиясидаги А. Саркисов номли давлат хўжалигида 600 дан ортиқ оила истиқомат қилади. Шундай катта хўжаликка битта қишлоқ-шифокорлик амбулаторияси хизмат кўрсатади. Лекин бу ердаги беморларга яратилган шарт-шароитни кўнгилдагидек дея олмаймиз. Аввало, тиббий хизмат кўрсатиш машинаси умуман йўқ. Иссиқ жон, кимдир бетобланиб қолади, кимдир янги фарзанд кутади. Шундай кезларда беморларни шифохонага олиб бориш учун ўткинчи машинага қўл кўтарамиз ёки енгил машинаси бор хонадонга югурамиз. Ҳомиладор аёлларни 35 километр узоқликдаги қўшни Арнасой ноҳияси туғруқхонасига элтишдаги йўл азобини айтмайсизми! Ярим тунда тўлғоқ тутган аёлнинг йўловчи машинага кўз тикиб турганини бир тасаввур қилинг-а!!

«Тез ёрдам» машинаси сўраб, ноҳия, вилоят ижроия қўмитаси, соғлиқни сақлаш бўлимларига бир неча бор арз қилдик. Амбулатория бош врачи Абдукарим Отақуловнинг елиб-югуришидан, кўп овора-ю сарсонликдан сўнг машина ажратишди. Афсуски, бу «Москвич-412» маркали «Тез ёрдам» машинаси бир кун ҳам ишламади. Сабаби халқнинг ҳақли талаби фойдаланишга яроқсиз машина билан «қондирилди». «Тез ёрдам»га яна 2 минг сўмлик эҳтиёт қисм керак экан. Бундай маблағ эса тиббиётчиларда йўқ.

Шу ўринда бир мулоҳазани айтиб ўтмоқчимиз. Хўжалик сут-товар фермасига учта машина ажратилган. Уч мингдан ортиқ аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш учун наҳотки битта «Тез ёрдам» машинаси ажратиш мумкин бўлмаса!!

А. АМИНОВ,
Жиззах вилояти.

Шунингдек, муштарийлардан Х. Набиев, Ж. Раҳмонов, Ж. Абаева, Д. Тошболтаева, О. Худойберганов, У. Тўрақулова, Ҳ. Умиров ва бошқалар ҳам турли мавзуларда хабарлар йўллаганлар.

• Санъаткор таваллудининг 80 йиллигига

«Сиз актёр бўлиб туғилгансиз».

Маннон УЙҒУР.

АТОҚЛИ САНЪАТКОР ҳақида фикр айтиш, унинг ҳассос ижоди ва ҳаётига баҳо бериш мураккаб масала. Негаки, Олим Хўжаев каби нодир истеъдодлар жуда камдан-кам учрайди. У ҳақиқатан ҳам, Уйғур ибораси билан айтганда, Аброр Ҳидоятов ва Шукур Бурхонов сингари табиатнинг ўзбек халқига ҳадя этган инъоми эди. Театр ва кино санъатининг йирик арбоби, СССР халқ артисти, СССР. Давлат ва Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари лауреати, Ҳамза номли академик театрнинг асосчиларидан бири, ўзбек актёрлик мактабининг шаклланиши ва ривожига катта ҳисса қўшган буюк санъаткор Олим Хўжаевнинг ижодий фаолияти жуда бой тарихга эга, маҳорати беқиёсдир.

* * *

1929 йилда Бухоро билим юртига Ўзбекистон маориф халқ комиссарлигидан телеграмма келади. Унда билим юртининг охирги курсида ўқиётган, 19 ёшли Олимхон Махсумхўжа ўғлининг Ҳамза номли ўзбек давлат театрига актёрликка қабул қилингани ва уни тездан Тошкентга йўллаш кераклиги кўрсатилганди. Бу хабар Олимхоннинг кўнглини тоғдек кўтаради. Шодлик билан бирга турли ўй-фикрлар, чуқур ҳаяжон... Ота-она измн... ўсиб улғайган хонадонини, билим юртини ташлаб кетиш....танимаган шаҳарга йўл олиш... Ҳар қалай театрга бўлган қизиқиш устун келади, сафарга отланади.

Сафар арафасида Махсумхўжа ота Олимхонга шоҳи рўмолга тугилган китоблар топширади. «Шу табаррук китоблар сенга умрбод ҳамроҳ ва паноҳ бўлсин, маърифат йўлида йўлингга чироқ бўлсин...» деган иссиқ тилак билан фотиҳага қўл кўтаради.

Рўмолчадаги китоблар ичида чарм муқовалик Қуръони шариф, Алишер Навоийнинг «Хазоинул маоний», Абдурауф Фитратнинг ўша даврда Бухорода тарқалган «Мунозара»си каби бир талай асарлар бор эди.

Тугунчани қўлга олиб, падари бузрукворига қуллуқ қиларкан, Олимхоннинг ёдига ёшлик пайтларида уйида ўтадиган китобхонликлар тушади. Қиш кунларида сандал атрофида Махсумхўжа ота ўз болаларига Фирдавсий, Навоий ва Бедилнинг асарларидан, Шайх Саъдийнинг ҳикоятларидан, гоҳо «Минг бир кеча» саргузаштларидан ўқиб берарди. Ота шеъриятни, ҳикоятларни беҳад ширинсуханлик билан ўқирди, тушунмаган ибора ва воқеалар тафсилотини талқин қилиб берарди. Бу шеърият кечалари гоҳо ярим тунгача ҳам давом этарди.

Ёш Олимхоннинг шеъриятга, адабиёт ва санъатга меҳри шу тоифа томир отиб борганди. Шарқ классикларининг шеърияти, сеҳргар қуввати уни ўзига тамоман мафтун қилганди.

* * *

ОЛИМХОН ўқиб юрган пайтда билим юртида драма тўгараги ташкил этилиб, Фитратнинг «Қон» драмаси саҳналаштирилади. Спектаклдаги бош роль — камбағал деҳқон йигити Турғунни Олимхон ижро этади.

1929 йилда Ҳамза театри Бухорога гастролга келади. Олимхон театр спектаклларининг биронтасини қолдирмай кўради. Шу йиллари театрнинг бадиий раҳбари Маннон Уйғур труппа учун ёш истеъдодларни қидириб юрган эди. Билим юрти қошидаги тўгаракдан хабар топгач, Лутфулла Назруллаев билан ҳаваскорлар ҳузурига келади. Тўгарак спектаклида Олимхон ўйнаган роль Уйғурга ёқиб тушади. У ижрочини ҳузурига чақириб, шеър ўқитиб кўради. Ҳаваскор талаба Чўлпоннинг икки шеърини тўлқинланиб ўқийди, дутор чертиб ашула айтади. Булар ҳам Уйғурга маъқул бўлади. У ҳеч иккиланмай Олимхонни театрда актёр бўлиб ишлашга таклиф қилади.

Ўшанда Маннон Уйғур: «Сиз актёр бўлиб туғилгансиз, бу табиатнинг инъоми. Менга шогирд бўласиз», деган экан. Устоз санъаткорнинг бу меҳрга тўла сўзлари бўлажак актёр Олим Хўжаев учун истиқбол юлдузи бўлиб қолганди.

СУРАТДА: Олим Хўжаев Ҳамлет, Алишер Навоий, Ҳамза ролларида.

Олим Хўжаев шу тариқа улкан санъат даргоҳига кириб келади. Унинг улғайишида, профессионал санъатнинг мўъжизакор сирларини эгаллашида М. Уйғур, Е. Бобожонов, А. Ҳидоятов, С. Эшонтўраева, Ш. Қаюмов, Л. Назруллаев, С. Табибуллаев ва бошқаларнинг ижодий ёрдам ва ҳамкорликлари ҳам муҳим аҳамият касб этади.

Дастлабки йилларда у оммавий саҳналарда қатнашади, эпизод ролларда ўйнайди. Унинг биринчи Мурид («Ҳужум» Чўлпон) роли томошабиннинг эътиборини тортади. Шундан сўнг тўқсонга яқин катта-кичик образлар яратган. Айниқса, унинг Ҳамлет, Навоий, Ҳамза, Юлий Цезарь, Қирол Лир, Карл Моор, Яго, Клаузен, Фиғоний, Ходжич, Қалаф, Фердинанд, Полтарацкий, Налинакх, Альенде, Креонт, Комилов каби қатор образлари ўзбек театри тарихи зарварақларидан абадий жой олди.

Ҳар бир етук актёрнинг ўзига яқин, ўзи учун бебаҳо мавзуи ва кўзлаб юрган, юрагига, руҳига, ижодига мойил шоҳ роли бўлади. Ана шу роль тонг юлдузидай ҳамиша уни ўзига чорлайди. Чунки худди шу роль актёрга жуда катта ижодий ва руҳий қониқиш, туганмас ижодий бахт ҳадя этиши муқаррарлигига санъаткор ишонади. Саҳнада Ҳамлет, Ҳамза каби буюк образларнинг ҳайкалини яратган Олим Хўжаев 1941 йилдаёқ Алишер Навоий образини орзу бисотига киритиб қўйган эди. Ўз моҳияти билан жуда буюк бўлган бу образ устида узоқ йиллар меҳнат қилади. У образни талқин қилиш сирларини Навоийнинг ўзидан қидиради. Даврни ўрганишга, ҳар бир сўзнинг фалсафий маъносига етишга алоҳида эътибор беради.

Ёдимда, 1944 йил эди. Қандайдир бир иш билан Уйғурнинг уйига бордим. Маннон ака «Ҳамса»ни мутолаа қиларди, унинг ёнида Олим Хўжаев ўлтирарди. Улар репетиция қилишаётган экан. Шунда Олим ака «Ҳамса»дан Навоийнинг нафасини қидиряпмиз», деган эди. Ниҳоят, 1945 йилда у Навоийнинг беҳад кўркам образини яратди. Актёр бу образни қарийб ўттиз йил бир ўзи ўйнади. Унинг Навоийсини 40—70-йилларда кўрмаган томошабин бўлмаса керак. Санъаткор бу ролни ўйнаган куни театр зали лиқ тўла, унда қандайдир кўтаринки шоирона кайфият ҳукмрон бўларди. Чунки, томошабин саҳнада гўё Навоийнинг ўзини кўрарди...

ОБРАЗ билан актёрнинг бир-бирига сингиб кетиши камдан-кам учрайдиган мўъжизадир. Олим ака билан Навоий образи худди шундай бирликни ташкил қиларди. Олим Хўжаевнинг ўзи ҳам тирик Навоий бўлиб қолган эди. Кўз ўнгимизда улуғ алломa, халқнинг маданиятимиз тарихида ўчмас из қолдирган буюк фарзанди намоён бўларди. Негаки, актёр Навоий образининг

БИЗНИНГ ОЛИМ ХЎЖАЕВ

ўзига хос талқинини топган эди. Шу билан бирга бу образ ижросида Аброр Ҳидоятов анъаналарини ҳам ижобий давом эттириб, буюк шоир фожиасини янада чуқурроқ очиб берган эди. Томошабинлар спектакль давомида Навоийнинг шоирона қалбини, инсонпарварлигини ва ижтимоий фаолиятини чуқур ҳис этарди. Саҳнада буюк шахс, халқнинг меҳр-муҳаббатига сазовор бўлган инсон, улкан истеъдод гавдаланарди. Актёрнинг Навоий забонидан айтиладиган ҳайратомуз сўз ва шеърлари бениҳоя нафис ва ўткир бадиий кучга эга бўлардики, беихтиёр томошабинларни маҳлиё этарди.

Ахир буюк тарихий шахснинг сиймосини бутун моҳияти билан гавдалантириб бериш, уни томошабинларнинг севган образига айлантириш учун неча йиллар, қанча уйқусиз тунлар керак бўларди. Бунинг учун актёр нақадар битмас-туганмас талантга эга бўлиши керак. Ҳурматли актёримиз шундай мўъжизакор кучга, маънолар хазинасига эга бўлган истеъдод эди. Афсуски, у моҳирона яратган Навоий образини ўзи билан олиб кетди.

Олим аканинг Ҳамлети ҳам томошабинларнинг энг севикли образларидан бўлиб қолганди. Театр тарихида ҳамма ижрочиларга, ҳатто энг моҳир актёр бўлса ҳам Шекспирнинг Ҳамлет, Яго, Цезарь, Лир каби шоҳ образларини талқин этиш насиб қилавермаган. Шекспир дунёсига кириш учун актёр ҳам қандайдир ўзига хос Шекспирона истеъдодга эга бўлиши керак. Бундай актёрлар ўзбек театрида ҳам кўп эмас. Театримиз тарихида Аброр Ҳидоятов ва Олим Хўжаев Шекспир актёрлари, яъни романтик актёрлар деб эътироф этилган.

Олим Хўжаев «Ҳамлет» спектаклида аввал Розенкранц, Лаэрт ролларини ўйнади. Кейинроқ, 1939 йилда бош қаҳрамон образини яратади ва жуда катта муваффақиятга эришади.

Саҳнада ёш ва хушбичим Ҳамлет пайдо бўлади. Унинг Ҳамлети ўз замонасининг илғор вакили, Уйғониш даврининг намояндаси сифатида талқин этилганди. Бу унинг ташқи қиёфасида ҳам, одамларга бўлган муносабатида ҳам, ўз мулоҳазаларини изҳор этишда ҳам яққол сезилиб турарди. Унинг монологлари жўшқин, ҳаяжонли жарангларди. Олим Хўжаевнинг Ҳамлетида кишиларни ўзига мафтун қиладиган, кўз илғамас қандайдир бир куч бор эди. Унинг Ҳамлети эзгу ниятли, инсонпарвар, шу билан бирга бутун вужуди билан жамият иллатларидан жароҳатлангандай кўринарди.

Спектакль бошланиши биланоқ томошабинлар Ҳамлет фожиаси билан яшай бошларди. Унинг изтиробига шерик бўларди. Ҳамлет хаёлпараст ёки заиф эмасди. У атрофни қоплаб олган хиёнат, иллатларга тўлиб-тошган дилозор фалакнинг зарбаси қаршисида тиз чўкмасди. Аксинча, ўзининг фош қилувчилик қуролини дадил кўтарарди. Аммо бу курашда ёлғиз эканлигини сезган Ҳамлетни қайғу ҳисси чулғаб оларди. Шу дақиқада томоша залига бир назар ташларди. Худди залдагилардан мадад қидиргандек бўларди. Шундай пайтда томошабинлар ҳам Ҳамлет қалбига кирардилар. Унинг адолат учун курашига шерик, ҳамдард бўлардилар. Олим ака ўттиз беш йиллик ижодининг ҳамроҳи бўлган Ҳамлет томошабинлар учун бениҳоя қимматли эди.

МОҲИР актёр замондошлар, шу жумладан, зиёлилар образини яратишда ҳам катта ютуқларга эришган эди. Бунга 1960 йилда «Имон» спектаклида яратган Комилов образи ёрқин мисол бўла олади. Актёр ижросида аниқ ва ёрқин мақсадга эга бўлган жонкуяр, жўшқин, қатъиятлик хусусиятига эга бўлган кишини кўрардик. Комилов эски дунёдан сақланиб қолган иллатларга, хиёнатга, инсонийлик фазилатларини оёқ ости қилувчиларга қарши курашувчи ростгўй коммунист сифатида намоён бўларди. Ўз ўғли томонидан содир этилган жиноят туфайли чекилган оғир руҳий азоб замирида ожизлик ёки умидсизлик ҳисси ётмасди. Балки, профессор янги совет ахлоқи принципларига содиқ бўлгани учун ўғлини қоралаpди. Драматургимиз И. Султоновнинг бу образни Олим Хўжаевга бағишлагани ҳам бежиз эмасди.

Атоқли артистнинг Ҳамза, Яго, Цезарь, Лир, Клаузен образлари ҳам миллий театримиз тарихида ижрочилик дурдоналари бўлиб қолди.

Олим Хўжаев деганда кўз олдимизда ҳамма вақт юксак маданиятли, баркамол инсон гавдаланади. У интизомли, ўзига ҳам, бошқаларга ҳам талабчан, ниҳоятда одобли, мулоҳазалилиги билан ажралиб турарди. Ҳаётда ҳам, ижодда ҳам ҳақиқий совет зиёлисининг намунаси эди.

Санъаткор йирик жамоат арбоби ҳам эди. У қарийб ўттиз йил Ўзбекистон театр жамиятининг раиси бўлиб ишлади. Ҳамза номидаги жонажон театрининг бадиий раҳбари ва директори бўлиб ишлаган йиллари театр фаолиятини яхшилашда, унинг сифатини кўтаришда ташкилотчилик ва тадбиркорлик фазилатларини намойиш этди. Отахон театрнинг репертуарида йирик ва салмоқли спектакллар яна пайдо бўла бошлади. «Антигона», «Альенде» каби спектакллар ана шу даврда вужудга келди. Булар ҳам Олим ака театр тарихида воқеа бўладиган романтик образлар яратишни давом эттирганди.

Олим Хўжаев кино санъатида бир қатор образлар яратган. Бош ролни ўзи ўйнаган «Ҳамза» фильми актёрнинг тўла ғалабаси деб тан олинди. Митхад («Ленин йўлланмаси»), Ҳакимбойвачча («Қутлуғ қон»), Абдулло («Абу Али ибн Сино»), Давронбек («Фарзандлар»), Муродов («Иккинчи баҳор»), Хўжа Аҳрор («Улуғбек»), Солиҳ Маҳдум («Меҳробдан чаён») каби образлар унинг кино санъатига қўшган қимматли ҳиссасидир.

Бинобарин, Олим Хўжаев фаол ижодий фаолияти билан авлодларга бебаҳо мерос қолдирди. У яратган тарихий образлар, бетакрор изланишлар ёш саҳна кучлари учун ҳамиша дорилфунун хизматини ўтайди.

...Олим Хўжаев деганда кўз ўнгимизга энг аввало ҳазрати Алишер Навоий келади. Ҳа, улуғ шоир ва мутафаккирни қалбимизга абадул-абад муҳрлашда, халқимизга севимли қилишда Аброр Ҳидоятов ва Раззоқ Ҳамроев қаторида Олим Хўжаев ҳам бетакрор ҳисса қўшди. Демак, Алишер Навоий каби Олим Хўжаев ҳам барҳаёт. У ўзининг 550 йиллик муборак тўйига ташриф буюраётган шеърият мулкининг султонига пешвоз чиқмоқда!

Мамажон РАҲМОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

ШОГИРДЛАР ЭҲТИРОМИ

Олим Хўжаевнинг жуда кўп шогирдлари бор. Ҳамза номидаги Ўзбек давлат академик драма театрининг бугунги кундаги пешқадам актёрлари — Ўзбекистон ССР халқ артистлари, СССР Давлат мукофоти лауреатлари Ёқуб Аҳмедов ва Турғун Азизов ана шундай ижодкорлардан. Мухбиримиз уларнинг устоз ҳақидаги дил сўзларини ёзиб олди.

●

ЁҚУБ АҲМЕДОВ:

— Бизнинг авлод шунинг учун бахтиёрки, у Аброр Ҳидоятов, Обид Жалилов, Шукур Бурхоновлар қаторида Олим Хўжаевдек туғма, бетакрор санъаткордан ҳам таълим олди. Бизнинг авлод шунинг учун фахрланадики, унинг ижодий шаклланиши ва равнақида Олим аканинг тарбияси, маслаҳатлари, даъватлари, тажриба ва анъаналари жуда катта роль ўйнади. Ижрочиликда Олим Хўжаев яратган мактаб етмишинчи-саксонинчи йиллар авлодлари учун ҳам бирдай қимматли ва азиз бўлиб келяптики, бу бизга алоҳида ғурур, қолаверса, янги порлоқ истеъдодларга умид бағишлайди.

Олим ака билан ҳамнафасликда роль ижро этиш, саҳнадошлик қилиш ҳамма вақт завқли кечиши билан бирга ёш актёрлар учун ўзига хос дарс бўларди. Шундай омадга бир неча марта муяссар бўлганлигим билан фахрланаман!

●

ТУРҒУН АЗИЗОВ:

— Домламиз педагог ва режиссёр сифатида ҳам унутилмасдир. Тошкент театр ва рассомлик санъати (ҳозирги Санъат) институтини битирган жуда кўп иқтидорли ёшлар Олим аканинг назарига тушиб, у кишидан «Оқ йўл!» олганлар.

Олим ака саҳналаштирган асарлар орасида «Тўкилган май» спектакли алоҳида ажралиб турарди. Хитой халқ достони асосида яратилган бу драмани саҳнага қўяр экан, устоз режиссурада ҳам ўзини кўрсатди.

Биз ҳозир театрда «Алишер Навоий» пьесасини саҳналаштиряпмиз. Тўғри, энди Олим Хўжаев ўйнаган спектаклдай қилиб саҳнага қўйиш, у ижро этганидек ижрочилик кўрсатиш мумкин эмас. Лекин бизга бир нарса далда беради: Навоий—Олим Хўжаев тажрибаси ва анъаналари қалбимизда, талқинларимизга албатта нур бағишлайди.

Буюк устознинг шогирди деган шаън ғоятда шарафли ва айни вақтда ўта масъулиятлидир. Шу боисдан «Фақат ва фақат изланиш!» шиори билан ижод этишимиз керак.

ДИЛ БИРЛИГИГА ДАРЗ СОЛИШ—ГУНОҲИ АЗИМ

«Совет Ўзбекистони» рўзномаси саволларига Тошкент вилояти бош имом хатиби шайх Абдул-Ғани АБДУЛЛОҲ ўғли жавоб берадилар.

— Муқаддас Ислом дини асрлар бўйи ўзининг бир бутунлигини сақлаб, миллион-миллион бандаларни шу эътиқод билан бирлаштириб келмоқда. Бугунги кунга келиб унинг атрофидаги ҳатти-ҳаракатларга нима деса бўлади?

— Бисмиллаҳир роҳманир роҳим... Ислом дини — бир бутун дин. Дин бирлиги — дил бирлиги. Барча аҳли мўмин худо дилга солган динни бўлакларга ажратмаслиги, парчаламаслиги Қуръони каримда уқтирилган. Буни хотирдан фаромуш этиш гуноҳ ҳисобланур.

Қуръони каримнинг 159-оятида кимки динни парчаласа, бўлак-бўлак тоифа ва фирқаларга ажратса, Ҳазрати Расулуллоҳ Алайҳи васаллам улар билан муносабатда бўлмаслиги таъкид этилган. Чунки пайғамбаримизнинг ўзларини Оллоҳ динимиз бирлигини сақлаш учун тайин этганлар. Ахир аҳли дин турли оқим, партияларга бўлиниб кетса, динимиз бутунлигига путур етади.

Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари Диния бошқармаси барча имомларга махсус хат йўллаган. Дин бирлигини сақлаш, уни бўлакларга ажратмаслик мазмунидаги аҳдномаларга имзолар қўйилган. Вилоятимиз имомлари Қуръони каримни маҳкам тутиб, тоат-ибодатни ташкил этмоқдалар. Шариат қонунлари масжидда қавмларнинг фақат ибодат билангина машғул бўлишларини ёқлайди, бу муқаддас даргоҳда савдо-сотиқ, шунингдек сиёсат билан шуғулланиш лозим эмас. Унда тарқоқликка олиб келувчи ҳеч қандай мажлис ўтказилмайди. Масжиддан жамоа ўртасига иккиланиш уруғлари сочувчи бирон-бир жанжал, ихтилоф, фитна бошланмаслиги керак.

Мен ягона динимизга сиғинувчи биродарларни ҳамжиҳатликка чақираман. Мабодо ўртада кўнгилхоллик ёки бирон-бир жанжал келиб чиққан бўлса, бу ихтилофни яхшилик йўли билан, ўзга бандаларга, давлат ва жамият ишларига зиён келтирмаган ҳолда бартараф этмоқ ҳар биримизнинг Оллоҳ олдидаги мажбуриятимиздир. Шу боис ҳам Форс кўрфазидаги қон тўкишларга тинчлик йўли билан хотима берилиши муддаомиздир.

— Куни кеча «Совет Ўзбекистони» рўзномасида «Ислом партиясини тузиш кимга ва нима учун керак бўлиб қолди?» сарлавҳали мақола босилди. Бунда номи ҳозирда бўлиниб кетган «Бирлик» ҳаракати орқали таниш А. Пўлатов ва бошқаларнинг шундай партия тузишга уринишлари ҳақида гап боради. Ислом дини доирасида шундай партия тузилиши зарурми?

— Мен имомлар берган аҳдномалар ҳақида гапириб ўтдим. Вилоятимиз имомлари Диния назорати тавсия этган йўлдан чиқмаслик тарафдоридирлар. Яна шуни ҳам назарда тутмоқ лозимки, партия тузишга уринган бандалар орасида ислом дини пешволари ёхуд олимларидан ҳеч кимса йўқ. Умрлари давомида диний эътиқоддан кўра кўпроқ «бу дунё мевалари»га ружу қўйган кимсалар ҳайю-ҳавaслари ижобат бўлмай қолган бир пайтда муқаддас динимизни ниқоб қилиб олишга ҳаракат қилиб юрибдиларки, бу яратган эгамга асло хуш келмас. Мусулмонлар ўртасига, уларнинг бирдамлигига раҳна солиш— савобнинг тескариси. Наҳот, мусулмон биродарларимизнинг партия тузишдан бўлак ташвишлари бўлмаса? Ислом номидан партия тузишга чоғланиб юрганлардан астойдил гинамиз ҳам йўқ эмас: динимиз бошига оғир кунлар тушганда, масжидлар вайрон қилинганда, руҳонийлар таъқиб этилган пайтда улар қаерда эдилар?

Ислом партияси тузиш жумҳурият мусулмонлари ўртасига қарама-қаршилик олиб киради. Халқнинг бўлиниб кетишига сабаб бўладиган бундай партиянинг кераги йўқ. Аҳолининг моддий аҳволи ҳозир ниҳоятда оғир. Жумҳуриятни бу қийин вазиятдан олиб чиқиш учун барча соғлом ҳаракат ва кучлар якдил бўлиб жипслашишларини биз ҳам истар эдик. Халқ ғамташвишини енгиллатишни байроқ қилиб, хусусий мақсадларига етолмаган шахслар диний партия тузиб унинг паноҳида иш кўрмоқчига ўхшайдилар. Ўзларининг сиёсий ниятларига қандай қилиб бўлса-да, етишни ихтиёр этган бу шахслар ана шу йўлда ҳеч нарсадан қайтмаётганга ўхшайдилар. Халқ ишончидан қолган бу кимсаларнинг диний сиёсат билан қўл бериб ҳаракат қилишини оқлаб бўлмайди. Бу уриниш аҳолини тинч, осойишта ҳаётга, иноқлик ва тотувликка, сабр-тоқатга ўргатувчи муқаддас динга, диндорларга ҳурматсизликдир. Агар биз ҳаққа кўз тикиб жумҳуриятимизнинг келажагини, аҳли мўмин ва эртанги авлод тақдирини ўйласак, босиқлик ва ақл-идрок билан иш юритишимиз лозим. Токи ҳар хил кимсаларга эргашиб адашишлардан ғанимларимиз фойдаланиб қолмасинлар. Биз Оллоҳдан бандаларини тўғри йўлдан оғмасликларини тилаб турибмиз.

— Шайх ҳазратлари, муштарийларимиз ҳозир Ислом динида пайдо бўлган айрича оқим намояндаларининг ихтилофи кескинлашганидан ташвишланмоқдалар. Фуқаролар ҳаёти ва жамоат турмушига қарашлардаги андак тафовут шундай муҳолифликка арзийдими?

— Яқин бир ярим минг йилдирки, Ислом дини ҳар хил тоифачиликка, оқимларга ажралишга йўл қўймай келмоқда. Оллоҳнинг оддий бир бандаси, вилоят диния пешвоси сифатида шуни айтаманки, арзимаган масала, талқинлардаги фарқ устида тортишиш дуруст эмас. Бир-бирига сабрсизлик муносабати тузатиб бўлмайдиган тўқнашувга олиб бориши мумкин. Энг аввало, бундан Оллоҳу таоло, қолаверса, жумлаи мўмин осойишталиги озор чекади. Қавмларни тўқнаштириш миллатимиз манфаатлари учун кони зарардир. Жумҳуриятимиз, давлатимиз обрў-эътибори, мавқеига соя солиш оқибати хайрли бўлмагай. Мен чет эл мусулмон мамлакатларига сафарим чоғида хориждаги биродарларимиз беҳуда тўқнашувлар туфайли инсон қони тўкилишидан норизолик изҳор этдилар. Мусулмонлар ўртасидаги ихтилоф аввало дилни ранжитади. Қон тўкишдан етим-есирлар кўпаяди, ривожланиш бўлмайди. Қарангки, биздаги ўринсиз тарафбозликдан чет элдаги биродарларимизнинг ҳам кўнгиллари безовта бўлмоқда экан.

Имом Бухорий асарларида ўзига рақиб бўлган, назарияси ва амалияси тўғри келмаган одамни сира ёмон сўз билан тилга олмаган, жуда ранжиб кетса «ул одам ҳақида сўз айтмаса ҳам бўлади», деган. Ўткир сўз айтиш ёки лақаб ёпиштиришни мусулмонлик шанига асти эп кўрмаган.

Бинобарин биз Ўзбекистон мусулмонлари ҳам ўз бирлигимизни мустаҳкам тутишимиз жоиздир.

— «Совет Ўзбекистони» рўзномаси муштарийларига не тилаклар билдирурсиз?

— Миллий маданиятимиз асосларини қунт билан ўргансинлар, қадимий анъаналаримизни қадрлаб, уларнинг меваларини кўпайтирсинлар. Ота-оналарга иззат, эл-юртга ҳурмат кўрсатганлар асло кам бўлмагай. Фарзандларимиз хуш ахлоқу одобли бўлишсин. Тўғри юриб, тўғри туришлари учун биз ҳамиша дуода бўлурмиз. Оллоҳ таоло берган умр мобайнида муносиб ҳаёт кечирсинлар. Бир-бирларига ҳамиятли, кечиримли, дўсту иноқ бўлишсин.

Фурсатдан фойдаланиб, мусулмонларга хайрихоҳлик изҳор қилиб, ўтган йили 500 нафар ҳожини Маккаи Мукаррамага юборганлари ва бошқа муборак ишлари учун жумҳурият Президенти муҳтарам Ислом Каримовга диндорлар номидан ташаккур билдираман, бу йўлда янада зиёдароқ муваффақиятлар тилайман.

— Мусоҳаба учун раҳмат.

Суҳбатдош:
Абдул ВАҲҲОБ.

Вилоятлардан хабарлар

Нима? Қачон? Қаерда?

● Аллома қадамжолари бўйлаб
● Талабалар даврасида
● Уй бекалари мамнун
● Фойдаси савобга ярайди
● Ҳайкалтарош тўҳфаси

● Пахтаободда Зокиржон Ҳабибий музейи очилиб, шоир бюсти ўрнатилди. Суратчи Г. КЕЧКИН.

● МОЗИЙГА ҚАЙТИШ

БОБУР ЮРГАН ЙЎЛЛАРДА

Андижонлик адиблар, олимлар, санъаткорлар, буюк аллома Заҳириддин Муҳаммад Бобур қадамжолари бўйлаб сафарга чиқишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйишди.

Улар вилоят «Китобхон» жамиятининг масъул котиби Иноятхон Азимова, шоирлардан Усмонжон Шукуров, Одил Абдураҳмон, Замира Рўзиева, Бобур ғазаллари билан айтилган қўшиқлар танлови ғолиби Адҳамжон Сотиболдиев ва бошқалар Андижон—Самарқанд — Тошкент — Паркент манзиллари бўйлаб юрдилар.

Жойларда учрашувлар, мулоқотлар ўтказилди. Айниқса Самарқанд дорилфунуни ва Паркент маданият уйидаги учрашувлар мароқли бўлди. «Бобурнома»да қайд этилган Самарқанд ва Андижон тасвирларини қиёсан ўрганиш, Бобур даврида мавжуд бўлган ўсимликлар, ҳайвонот олами билан ҳозирги табиий жараён ўртасидаги тафовут ёш авлодга катта ибрат мактаби бўлиши хусусида мулоҳазалар юритилди. Андижонлик шоир Фарид Усмоннинг таъкидлашича, паркентлик шоир Ориф Одилхоний Бобурнинг Паркент билан боғлиқ ҳаёти ҳақида қизиқарли маълумотлар берган. Бобур Қобул ва Ҳиндистонга юришидан аввал Паркентда ҳарбий тайёргарлик кўрган. Бобурнинг оз сонли лашкари маҳаллий йигитлар ҳисобига тўлдирилган..

Навбатдаги сафар Ўш ва Ўзган шаҳарларига бўлиши кутилмоқда.

● ХОТИРА

ЯХШИЛИК ҚОЛАДИ

Бўз районидаги «Партия XX съезди» давлат хўжалигининг номи ўзгартирилди.

Асакадан янги ер очиш учун ўз бригадаси билан Марказий Фарғона чўлига кўчиб борган таниқли пахтакор Маннон Жалолов хотираси абадийлаштирилди. Республикада хизмат кўрсатган механизатор қўриқ очиш ва хўжаликни оёққа турғазишда зўр ғайрат кўрсатган эди. У даставвал бригада бошлиғи, хўжалик раиси, кейин эса давлат хўжалиги директори лавозимларида ишлаб, икки марта СССР Олий Совети Президиуми аъзоси, икки марта СССР Олий Совети депутатлигига сайланди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди. Маннон Жалолов раҳбарлик қилган хўжалик Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган. Ана шу нишондор давлат хўжалиги аъзолари ўтган йилни муваффақиятли якунлаб, бугунги кунда эзгу-ниятлар билан янги йилни бошлашди.

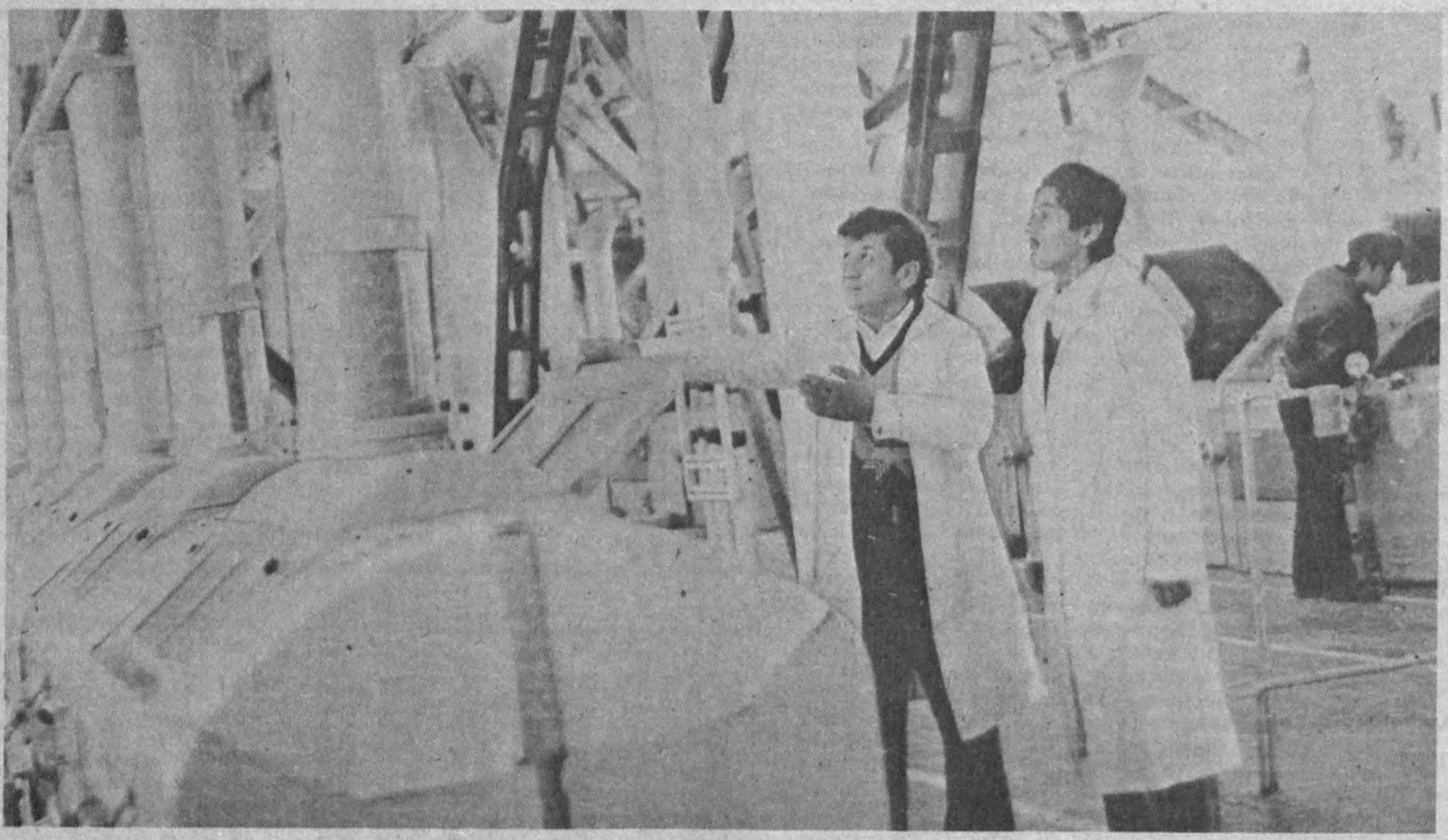

● Қўрғонтепада бир кеча-кундузда 500 тонна хом ашё ишлаб чиқарадиган ун комбинати фойдаланишга топширилди.

Суратда: ун комбинати цехларидан бирида.

Суратчи Г. КЕЧКИН.

● КАСАНАЧИЛИК

ДЕПУТАТ ДАСТУРИ

Қўрғонтепа район Кенгашининг депутати, газлаштириш идорасининг бошлиғи Қаҳрамонжон Исмоилов сайловчилар олдидаги бурчини сидқидилдан адо этяпти.

Унинг ҳаракат дастурида қишлоқ ёшларини, биринчи навбатда уй бекаларини иш билан таъминлаш, бунинг учун имкониятларни ишга солиш, аҳолини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни кўзда тутилган эди. Шу мақсадда депутат район газлаштириш идораси қошида кооператив тузди. Уйда ўтириб қолган аёллардан 50 нафарини жалб этиб, кўрпа-тўшак, чойшаб, ёстиқ ва аёллар кийим-кечагини тайёрлаш йўлга қўйилди. Кооперативнинг ташаббуси билан Ленин номли жамоа хўжалиги маҳаллаларига табиий газ келтирилди ва сув қувурлари ётқизилди.

● УЙ-ЖОЙЛАР

ЖАМҒАРМА ҲИСОБИГА

Андижон шаҳрида жамғармалар ҳисобига аҳолининг уй-жой шароитини яхшилаш юзасидан савобли ишлар қилинди.

Ўтган беш йил давомида шаҳарда 495 минг квадрат метр уй-жой, шундан 28 минг квадрат метри кооператив йўли билан, 177 минг квадрат метри якка тартибда қурилди. Ўтган йили эса якка тартибда уй қуриш учун 4 минг оилага ер ва 10 миллион сўм миқдорида қарз берилди.

Балиқчи ноҳиясидаги қишлоқларни қайта қуриш ва обод қилиш соҳасида эса илк қадамлар қўйилди. «Пахтакор» жамоа хўжалигида қўш қаватли уйлар қуриш анъанага айланмоқда. Ўтган йилнинг ўзида хўжалик буюртмаси билан 109-механизациялашган кўчма колонна жамоаси 11 та ана шундай уй қуриб, фойдаланишга топширди. Ҳар бири алоҳида оилага мўлжалланган иморатлар қулайлиги билан эътиборни тортмоқда. Жамоа хўжалиги маъмурияти янги йилда қишлоқда яна 9 та уй қуриш юзасидан буюртма берди. Балиқчи район партия комитети ва маҳаллий Советлар раҳбарияти пахтакорликлар тажрибасини оммалаштириш чораларини кўришяпти.

● ТИЖОРАТ

КИМГА «ВОЛГА»

Ҳамма жойда «Волга» енгил автомашинасига талаб катта. Лекин у жуда кам. Жалолқудуқ районида бу муаммо тижорат йўли билан ҳал этиладиган бўлди.

«Газ-24 «Волга» енгил автомашинаси кимошди савдосига қўйилди. Унга 120 минг сўм нарх белгиланди. Харидорлар кўп бўлгани сабабли белгиланган нархдан анча қимматроққа сотилди. Район ижроия комитети савдодан тушган пулни ноҳия марказида Улуғ Ватан уруши ва Афғонистонда ҳалок бўлган кишилар хотирасига «Ёдгорлик» ўрнатиш ҳамда стадион қуришга сарфлаш тўғрисида қарор қабул қилди.

Харидор учун қулайликлар яратилди. Муҳими, уларнинг кимлиги, қаерда яшаши, ишлаши, шунча пулни қайси йўл билан топилгани сир сақланмоқда. Харидор аввал автомашинанинг давлат нархидан ортиқча пулини 000700766 рақамли ҳисобга ўтказиб беради. Бу билан Жалолқудуқ районида тижорат дўкони очишга қарор қилинди. Бу ерда чет элдан келтирилган камёб моллар кимошди савдоси билан сотилади. Тушган маблағ ҳисобидан биринчи гуруҳ ногиронлари, боқувчисиз қолган кишилар, кам даромадли ва кўп болали оилаларга моддий ёрдам кўрсатилади.

● МАОРИФ

БОЛАЛАР ҚУВОНЧИ

Пахтаобод ноҳиясидаги «Гулистон» давлат хўжалиги ҳудудида 854 ўринли янги мактаб биноси белгиланган муддатда фойдаланишга топширилди.

Уни Андижон вилоят агросаноат қурилиш бошқармасига қарашли 114, 116-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колонналарнинг қурувчилари барпо этдилар. Мактаб қурилишида Одилжон Ҳусанов бошлиқ бригада аъзолари, Сойибжон Сотимов, пардозловчи хотин-қизлардан Раънохон Мирзаева, Матлубахон Мамарасулова, Муҳаббатхон Раимжонова ва бошқаларнинг ҳиссаси катта бўлди.

ГАЗЕТХОН ИЛҲОМИ

ЗЕБИ МАТЛАЪ

Кўнгул ҳаввозаси узра
Қўнибди бир ажаб каптар,
Не каптар, каптари ишқдир,
Не ишқдир, ишқки
жонпарвар.
Усули макр ила банд айлади
Жонни ширин духтар,
Не духтар, духтари моҳрўй,
Не моҳрўй, моҳрўйи сарвар.
Кўрингач ул бўлар пайдо
Кўз ўнгимда гўзал гулшан,
Не гулшан, гулшани райҳон,
Не райҳон, райҳони хуштар.
Ҳама булбул саҳар чоғи
Анинг бўйини айлар мадҳ,
Не мадҳ ул, мадҳи чин
ошиқ,
Не ошиқ, ошиқи ҳулкар.
Ушал юлдуз мисол жонон
Ки пинҳон айлади паймон
Не паймон, паймони бахтдир,
Не бахтдир, бахтки
бетакрор.
Муяссар айлади ташна
Кўнгилга бир зилол чашма
Не чашма, чашмаи жонсув,
Не жонсув, жонсуви кавсар.
Қувонгандан Зиё кўзига
Инди қатра-қатра ёш,
Не ёшдир, ёшки бир кўркам,
Не кўркам, кўркамн гавҳар.

Зиё НАЖМИЙ.

● МОСКВАДАН ХАТ

ЭЪТИБОР ВА ЭЪТИРОФ

Вилоят «Коммунист» рўзномасига Москвада ўқиётган бир гуруҳ андижонлик талабалардан хат келди.

Мактубга КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академияси аспирантлари А. Мирзаакбаров, А. Обидқориев, Москва олий партия мактаби тингловчилари М. Мамадалиева, Д. Раҳмонов, Москва қурилиш илмгоҳининг талабаси С. Юсупов, Москва гидромелиорация илмгоҳининг ёшлари У. Неъматов, С. Йўлдошев, Ломоносов номли Москва давлат дорилфунуни талабаси О. Тоировлар имзо чекишган. Мактубда шундай сатрлар бор:

«...Андижон вилоят партия комитетининг биринчи котиби, вилоят Кенгашининг раиси Қ. Холмирзаев барча партия, совет, хўжалик раҳбарларига ибрат бўладиган хайрли ишни бошлаб берди. У биз — Москва шаҳридаги олий ўқув юртлари, Ижтимоий фанлар академияси, олий партия мактабида таълим олаётган андижонлик талабалар, тингловчилар ва аспирантлар билан учрашди.

Учрашувда Ўзбекистон жумҳурияти олий ва ўрта махсус таълим вазири Ш. О. Алимов, Тошкент халқ хўжалиги илмгоҳи ректори С. С. Ғуломов шу илмгоҳнинг Андижон филиали директори Т. Эминов ва бошқалар иштирок этдилар. Қ. Холмирзаев вилоят, жумҳурият миқёсида амалга оширилаётган ижтимоий, иқтисодий, маданий соҳадаги ишлардан, ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолардан бизни тўла хабардор қилди.

Бизга кўрсатилган моддий ёрдам, бир пиёла чой устида Москвадек шаҳри азимда ўтказилган самимий мулоқот, вилоятимиз, жумҳуриятимиз раҳбарларининг халқ ичига кириб бораётганлигининг яна бир ифодаси бўлди. Бизга бўлган эътибор кўнглимизни тоғдек кўтарди...».

Ахборотлар туркумини рўзноманинг вилоят мухбири Анорбой ҚУРОНБОЕВ тайёрлаган

А. НАВОИЙ ТАВАЛЛУДИНИНГ 550 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ЭСДАЛИК СОВҒАСИ

Бу йил буюк мутафаккир шоир Алишер Навоий туғилган кунининг 550 йиллиги кенг нишонланади. Бу санага атаб жойларда ҳозирлик кўрилмоқда. Санъаткорлар, маданият ходимлари, унинг номини шарафловчи тадбирларга тараддуд кўришмоқда.

Тошкентлик ёш ҳайкалтарош Саидолим Шарипов Алишер Навоийга атаб ижод қилган эсдалик медали ҳам диққатга сазовордир. У яратган асарнинг олд томонида шоирнинг нуроний қиёфаси бўртма ҳолда тасвирланган. Санъаткор бу эсдалик асарини яратиш учун узоқ вақт изланди.

— Бу тасвирни яратиш учун қадимий қўлёзма китобларга ишланган миниатюралар менга илҳом берди — дейди ёш ҳайкалтарош. — Айниқса, шарқ миниатюра устаси Маҳмуд Музаҳҳиб ўз замонасида яратган Навоий қиёфасига асосланиб иш тутдим. Саидолим Шарипов ишлаган эсдалик асарида бош қаҳрамон атрофида тасвирланган фаришталардан бири шеърият султони шарафига қасида ўқимоқда, иккинчиси эса мутафаккир алломага ижод тожини кийдириш учун парвона бўляпти. Пастда эса шоир асарларининг бадиий жилоси оҳудек гўзал ва шердек наъракор кучга эга эканлиги маъноси англашилади. Эсдалик асарининг орқасида араб алифбосида нодир ҳаттотлик услубида «Одами эрсанг демагил одамий, ониким йўқ халқ ғамидин ғами» ҳикмати бўртма ёзилган.

Ижодкор таклифича, бу эсдалик асарни сопол ёки бронзада ишлаш мумкин. У асосан деворга осишга мўлжалланган.

Изланувчан С. Шарипов илгари Умар Хайём, Увайсий, СССР халқ артисти Мукаррама Турғунбоева хотирасига бағишлаб ишлаган бундай асарлари республика тасвирий санъати кўргазмаларида намойиш қилинди.

А. ПУЛАТОВ,
Р. ШАРИПОВ туширган сурати.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ БИРИНЧИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТИББИЁТ ОЛИЙ БИЛИМГОҲИ

кафедралар бўйича сайланиш муҳлати ўтиб тугаган бўш лавозимлар ва лавозимларга

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

профессорлар: психиатрия (0,25);

доцентлар: сил касаллиги куллиёти, жарроҳлиги ўсмашунослик (онкология) курси, дерматовенерология;

катта ўқитувчилар: топографик анатомия билан оператив жарроҳлик, жисмоний тарбия ва саломатлик (3), гистология;

ассистентлар: госпиталь терапияси кафедраси қошидаги ҳарбий-дала терапияси ва гематология курси, топографик анатомия билан оператив жарроҳлик (4), куллиёт терапияси, одам анатомияси, стоматология куллиётида ички касалликлар, педиатрия (2), 1-ортопедик стоматология, биология.

МАРКАЗИЙ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ЛАБОРАТОРИЯСИГА БЎЛИМЛАР БЎЙИЧА

раҳбарлар: тажрибавий моделлаштириш ва тажрибавий терапия, тиббий кибернетика, клиник-фармокологик тадқиқот усуллари (3), физикавий-кимёвий тадқиқот усуллари (2), биокимё (3), иммунология, бош мия томирлари касалликлари гуруҳи;

кичик илмий ходимлар: тажрибавий моделлаштириш ва тажрибавий терапия (2), морфология (2), тиббий кибернетика, клиника-фармокологик тадқиқот усуллари (4), физикавий-кимёвий тадқиқот усуллари (2), бош мия томирлари касалликларининг гуруҳи (9), биокимё бўлими (3).

МУАММОЛИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ КЛИНИКА-ТАЖРИБАВИЙ БИОФИЗИКА ЛАБОРАТОРИЯСИГА: БЎЛИМЛАР БЎЙИЧА

раҳбарлар: электрон микроскопия, биофизика, функциональ тадқиқот усуллари;

катта илмий ходимлар: электрон микроскопия, биофизика, функционал-тадқиқот усуллари, патология, (2);

кичик илмий ходимлар: электрон микроскопия (3), биофизика (4), функционал тадқиқот усуллари (4), тажрибавий патология (2).

ТЎҚИМАЛАР НОМУВОФИҚЛИГИНИ ЕНГИШ БЎЙИЧА МУАММОЛИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ЛАБОРАТОРИЯСИГА:

кичик илмий ходим (фан номзоди), **кичик илмий ходимлар** (5).

ТАНЛОВ МУДДАТИ — 2 мартгача.

Ҳужжатлар қуйидаги манзилга юборилсин: 700048, Тошкент шаҳри, Ҳамза кўчаси, 103-уй. Телефон 67-74-97.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

1/II да — **Хотинлар «гап»идан чиққан ҳангома** (19.00).
2/II да — **Куёв.**
3/II да — **Жар.**
5/II да — **Келинлар қўзғолони.**
6/II да — **Ақл мезони.**
7/II да — **Олтин девор.**
8/II да — **Сабъан сайёр** (15.00).
9/II да — **Сабъан сайёр** (15.00).
10/II да — **Сабъан сайёр** (15.00).
12/II да — **Хотинлар «гап»идан чиққан ҳангома** (19.00).
13/II да — **Олтин девор.**
14/II да — **А. Қодирийнинг ўтган кунлари.**
15/II да — **Пуч.**
16/II да — **Хотинлар «гап»идан чиққан ҳангома.**
17/II да — **Курорт.**
19/II да — **Нажот истаб.**
20/II да — **Жар.**
21/II да — **Тўмарис.**
22/II да — **Хотинлар «гап»идан чиққан ҳангома.**
26/II да — **Алишер Навоий** (премьера).
27/II да — **Нажот истаб.**
28/II да — **Алишер Навоий** (премьера, 19.00).

Спектакллар соат 19.00 дан бошланади.

АВТОТРАНСПОРТ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
СССР Транспорт қурилиш вазирлиги «Транссигналстрой» трестининг
820-ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ПОЕЗДИ

1989 йилда чиқарилган янги «МАЗ-5334» моделдаги ёқилғи қуйиш автомашинаси (кузови «цистерна» кўринишида, сиғими 7,5 тонна)ни «Волга» ГАЗ-24 ёки «РАФ» автомашинасига, «МАЗ» ёки «КАМАЗ» негизидаги узунлик ўлчовчи машинага (иложи бўлса, 1989—1990 йилларда чиқарилган)

АЛМАШТИРАДИ

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Маҳзуна кўчаси, 1-боши берк кўча, 14 «а»-уй.

Телефонлар: 96-58-70, 96-72-51, 96-74-12, 96-72-30.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 1/II да **Жизель,** 2/II да **Аида,** 3/II да да **Гўзал Василиса** (12.00), **Фауст** (19.00).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/II да **Хотинлар «гап»идан чиққан ҳангома,** 2/II да **Куёв,** 3/II да **Жар;**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — 1/II да **Юсуф ва Зулайҳо,** 2/II да **Куёвлар конкурси,** 3/II да **Куёвлар конкурси,** 4/II да **Дардимни айтаман, куласизми?**

Ўзбекистон ССЖ Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси аппарати жамоаси масъул ходим И. А. Хамедовга отаси

Ахлиман ХАМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССЖ Прокуратураси раҳбарлиги, касаба уюшмаси ва партия ташкилотлари Жиззах вилояти прокурори М. И. Наимовга отаси

Ином Наимович НАИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Қомуслар Бош таҳририяти жамоаси журғофия, тиббиёт ва биология фанлари таҳририятининг илмий муҳаррири О. Саломовага турмуш ўртоғи

Ҳамид САЛОМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Пахтакор» футбол клуби жамоаси футболчи И. А. Шквиринга қизи

ЛЮДМИЛАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Қомуслар Бош таҳририяти жамоаси маданият ва санъат таҳририятининг катта илмий муҳаррири

Эркин ЗИЁЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, А. С. УСМОНОВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ. Э. С. ХУЖАЕВ (масъул котиб), М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: *700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.*

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, партия турмуши — 33-34-69, 33-38-55, 32-53-97, 32-57-19, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-15, 32-53-70; совет қурилиши — 33-15-29, 32-57-20, 32-54-18; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 33-12-56, 32-54-35, 32-55-16; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17; ахлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-27; безатиш — 32-57-22.

ЎЗ МУХБИРЛАРИМИЗ: Бухорода — 3-96-12, Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-09.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» («Советский Узбекистан») Орган ЦК Компартии Узбекистана

Нашр кўрсаткичи 64583.

Буюртма № 4720.